ԲԻՐԱՐ ՏԱՐԻ 76-ՐԴ ՀԱՄԱՐ ԿԻՐԱԿԻ, ԲԱՐԵՓԱՌԻԿ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ. 1899 Ա.ՈՐԻՆ. 20–2 82 ՀԱՅԿԱԿԱՆ 1316 20 ԹՈՒՐՔ 1316 Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 763

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՐԱՐԱՏ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏ

Տիւրիխ ծովակալներուն միջեւ անցած գործածներն ի Մանիլա։ Այդ ապան կ'ըսէ թէ կռւին անպատճառ տեղի կ'ունենար Գերմանիոյ և Ամերիկայի միջեւ, եթէ անգլիական Իմմորգելիթի մարտանաւուն հրամատարը չբարեխօսէր, չմիջամտէր։ Հրամատարն համոզեր է Գերմանները թէ պէտք է յարգեն պաշարման կանոնները, մինչեւ միւս կողմէ կ'հանդարտեցնէր զՏիուէյ ծովակալ, ըսելով անոր.— «Կ'տեսնէք անշուշտ թէ Գերմանացիք տակաւին անփորձ են ծովային կանոններուն և սովորոյթներուն»։ Տիուէյ ըսեր է Գերմանացւոց մասին.— «Եսասոնց չափ կատաղի մարդիկ տեսած չեմ. վայրկեան մը ա'յնպէս մտածեցի թէ այս ծովածոցի մէջ եւրոպական պատերազմ պիտի ունենանք»։ Անգլիական մամլոյն մէկ մասը կ'պաշտպանէ զԲօկլան նաւապետ։ Բէլ Մէլ Կազէդ գիտել կուտայ թէ Գերմանացիք ուզին չուզեն ներողամիտ պիտի գտնուին։ Անցա՞ւ ա'յն ժամանակն երբ Գերմանացիք իրենց պարզ մէկ բաժակաճառովը անգամ կը կործէին անխնկալ մը պատրաստել աշխարհի»։ Գերման օրաթերթերն իրենց անգլիացի պաշտօնակիցներուն բռնած այս դիրքին սաստիկ նեղացած են. Քեօլնիշէ Զայդունկի յետագայ հատուածը ցոյց կուտայ մեր ըսածը.— «Թո՛ղ անգլիական օրաթերթերն սարկական խոնարհութիւններ ընեն Միացեալ Նահանգաց առջեւ. ատիկայ զարմանալի չէ, քանի որ ամէնուն գիտցած բանն է թէ Ամերիկացիք Անգլիացիներէն փոխ առին յափշտակութեան արուեստը զոր ի գործ դրին Սպանիոյ նկատմամբ։ Ամերիկացիք իրաւցնէ սաստիկ յաւակնոտ մարդիկ եղան, և երբեմն իրենց ունեցած միջազգային քաղաքավարութեան քէչ մը ներկին ալ կորսնցուցին։ Գինով սպայի մը [Բօկլան] խօսքերն երբեք տպաւորութիւն չեն ըներ ի Գերմանիա։ Իրեն դէմ ցաւողները կրնան ըլլալ միայն իր ընկերներ, մանաւանդ Տիուէյ ծովակալ, որ շատ պիտի բարկանայ, տեսնելով որ գինով մը իրեն կ'վերագրէ ա'յնպիսի դերք մը, որ սակայն, եթէ ստոյգ է, պարզ սրիկայի մը դերքը պիտի ըլլայ»։ Գերմանական ծաղրերգը զոր Բօկլան երգեց հոգեկրոյթի միջոցին, մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ բովանդակ Ամերիկայի մէջ։ Երբեք ա'յս աստիճան գաւռ երեւոյթ մ'առած չէր միջազգային հակառակութիւն մը։ Ամերիկացիք արժակ համարձակ ասպարէզ կ'կարդան Գերմանացւոց, թէեւ կառավարութիւնը կարելի եղածին չափ ինքզինք զգուշաւոր կ'ցուցնէ։

—Ուաշինկդընի դաշինն հարկ չտեսաւ Պատերազմական Ատենի մը առջեւ հանել զԲօկլան, գիտնալով թէ անպարտ պիտի արձակուի, և գայթակղութիւնը պիտի աւելնայ միջադէպին առթիւ։ Նախարարաց Խորհուրդէն ետք Արտաքին գործոց նախարար Ճօն Հէյ և Նախագահ Մաքինլի պահ մ'եւս խորհրդակցեցան նոյն նիւթի վրայ։ Նաւապետ Բօկլան Մանիլայի մէջ նշանաւոր ծառայութիւն մատուցած ըլլալով, ամերիկեան իշխանութիւնք անոր պատիժը մեծ զգուշաւորութեամբ ստիպուած են որոշել։

—Բօկլան նաւապետ խոստի. բողոքե՞ց թէ ինք ծանօթ խօսքերն արտասանած ըլլայ «գինի խմած և կագին կերած» միջոցին։ Բացարձակապէս անիրաւ է այդպիսի վճիռ մը։

—Մորկան Սիդի փոխադրանաւը Սան Ֆրանչիսքոյէ Մանիլա մեկնեցաւ, ուտեստ և զինուոր տանելու Օդիս զօրավարին։

—Մադրիտ եկած մասնաւոր լուրերու նայելով, Ակինալտօ մտադիր է պահել իր մօտ թէ' սպանիացի և թէ ամերիկացի գերիներն, որպէս զի կարող ըլլայ ի հարկին նպաստաւոր պայմաններ ձեռք ձգել Ամերիկացւոց հետ հաշտութեան բանակցութիւններ կատարած միջոցին։

— Նորագոյն լուրերու նայելով, Օդիս զօրավար հեռագրեր է թէ հաշտութեան բանակցութիւններ կատարելու համար Ֆիլիբբինօները քանի մը պատուիրակներ ղրկեր են ի Մանիլա։

ՌՈՒՍՔ Ի ՄԱՐՈՔ.—Ռուս դեսպանութիւնն հասաւ ի Մարաքէշ։ Այս քաղաքի մէջ մեծ հետաքրքրութեամբ կ'սպասուէր ռուս դեսպանին գալուստը։ Կ'փափաքէին տեսնել սա' Մոսկօներն, որովհետեւ Մարօքի ժողովուրդը միշտ Մոսկով անունով կ'ճանչնայ ռուս ժողովուրդը։ Դեսպանը քաղաքին դրան առջեւ զօրաց երկու կարգի միջեւ բանակելէ ետք՝ մեծ հանդիսով քաղաք մտաւ։ Նոյն օր տօնի օր էր կարծես. ներկայ էին ամբողջ բնակիչք։ Կոկարին իշխանին բարձր հասակն, իր ոսկեճամուկ համազգեստով և հնդկական սաղաւարտով, կ'շլացնէր Մարօքցիներուն աչքերը։ Քանի մը օրէն Մարօքի վեհապետն ընդարձակ ճեմելիքի մը մէջ ձիու վրայ պիտի ընդունի ռուս դեսպանը։

—Թշնամի ցեղերու կռիւը դադրեր է ի Դաֆիլէդ։ Հիմակ հասկցեր են որ աւելի աղէկ է իրենց բանին գործին պարապիլ, քան եղբայրասպան կռիւ մղել։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՌՈՒՍ ԴԵՍՊԱՆ տը Սդալ անցեալ շաբթու ընդունեց ի Լոնտոն Խաղաղութեան Դաշնակցութեան պատգամաւորութիւնը։ Անգլիական խորհրդարանի անդամ Ֆիլիբ Սդանհօբ մաղթեց որ Զէնընկէցութեան Դեսպանախորհուրդը յաջողի։ Տը Սդալ պատասխանեց շնորհակալ ըլլալով պատգամաւորութեան, որոյ մաղթանքները պիտի մատուցանէ Ռուսիոյ կայսեր, երբ քանի մ'օրէն Բեդերսպուրկ մեկնի։ Դեսպանն աւելցուց թէ Անգլիոյ գործակցութիւնը կարեւոր պայման մ'է Դեսպանախորհրդին աշխատութեան կատարման, և յոյս յայտնեց թէ շնորհիւ պետութեանց բարի կամեցողութեան Դեսպանախորհուրդը պիտի յաջողի լուրջ որոշումներ տալ ի նպաստ արդարութեան, մարդասիրութեան, խաղաղութեան սկզբանց։

—Տէյլի Թէլէկրաֆ իրագեկ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Դեսպանախորհրդին բացման նստին, ռուս պատուիրակը պիտի առաջարկէ որ բոլոր խորհրդակցութիւնք գաղտնի ըլլան։

—Անգլիոյ ծովային նախարար Կօշըն յայտարարեր է թէ քաղաքականութեան հակառակ է հրապարակել այն հրահանգները զորս անգլիական կառավարութիւնը տուած է Զէնընկէցութեան Դեսպանախորհրդին իր ներկայացուցիչներուն։

ՔՐՈՄՈՒԷԼԻ տարեդարձը տօնուեցաւ Անգլիոյ մէջ։ Այս առթիւ Լոնտոնի հանրածանօթ քարոզիչներէն մին Բարքըրի պախարակեց Լ. Րոզպէրիի, Կալլէսի իշխանին և Վիլհէլմ կայսեր ինչ ինչ գործերը։ Անգլիական օրաթերթերը բուռն ոճով մեկնութիւններ կուտան։

ՔՈՆԿՕՅԻ ԱՆԿԱԽ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ պիտի չմասնակցի Բարիզի Արուեստահանդէսին, որովհետեւ առ այժմ անկարելի է եղեր փայլուն մասնակցութիւն մը, որ արժանի ըլլայ թէ' Քոնկոյի և թէ Ֆրանսայի։ Բայց որոշեր է ուրիշ առթիւ մասնաւոր ցուցահանդէս մը կազմակերպել ի Բարիզ։

ՏՕՆ ՔԱՐԼՈՍԵԱՆ կուսակցութեան թերթը կ'հերքէ մօտալուտ շարժման մասին տարածուած զրոյցներն, յայտարարելով թէ ոստիկանութեան հընարքներն են այդ սուտ լուրերը։

ՊԱՐՍԻՑ ԾՈՑՆ ԱՊԱԳԱՅԻՆ.—Հնդկաստանի Թայմզ կ'ըսէ թէ Դէհրանէ եկած է ա'յն լուր թէ Ռուսիա ի հարկին պիտի գրաւէ Պէնտէր-Աբաս նաւահանգիստը։ Նոյն օրաթերթ ցոյց կուտայ թէ ապագային քաղաքական փոթորիկները Պարսից Ծոցին շուրջ պիտի պայթին, և քաղաքական տիրապետութեան ճշմարիտ պատերազմը հո'ն պիտի մղուի (քանի որ Հնդկաստանի ճամբան է)։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ՑԱՆԳԼԻԱ.—Քէնդըրպըրիի արքեպիսկոպոսին նախագահութեան տակ գումարուած եկեղեցական ժողովին մէջ, Լոնտոնի եպիսկոպոսն Անգլիոյ զանազան գաւառներէն 768 բժիշկներու ստորագրութեամբ ընդունած աղերսագիրը ներկայացուց, որով կ'խնդրուի համառօտել հիւանդներուն Ս. Հաղորդութիւն տալու ատեն կատարուած աղօթքներն որք իրենց երկարութեամբ կ'ծանրացնեն աւելի հիւանդներուն վիճակը։ Ստորագրողք կ'խնդրեն որ հիւանդներուն տրուած Ս. Հաղորդութիւնը սովորական արարողութեամբ միայն կատարուի, առանց երկար բարակ աղօթքներու կամ ճառակերպութեանց, մանաւանդ ծանր հիւանդութեանց կամ յանկարծական պատահումներու միջոցին։ Րոչէսդըրի եպիսկոպոսը ներկայացուց իր թեմէն ղրկուած աղերսագիրն, որով կ'խնդրուի Եկեղեցւոյ օրական պաշտամանքին վրայ աւելցնել մասնաւոր աղօթք մը օտար երկիրներ գտնուող միսիոնարութեանց յաջողութեան համար։ Վերջապէս Լանտաֆի եպիսկոպոսն ալ կարդաց 500 կիներու մէկ աղերսագիրն, որով կ'խնդրեն որ իրենց սեռն ալ ներկայացուցիչ ունենայ եկեղեցական խորհուրդներուն մէջ (Ա՛տ էր պակաս։)

Չ'ՀՐԱՒԻՐՈՒԱԾՆԵՐԸ.—Հոլանտայի Երեսփ. Ժողովին մէջ Տր. Քիւյբըր հարցուց արտաքին գործոց նախարարին թէ Թրանսվալի և Օրանժի ազատ Պետութեան կառավարութիւնք ի՞նչ պատճառաւ հրաւիրուած չեն Զէնընկէցութեան Դեսպանախորհրդին։

ԳԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ի յիշատակ Պիզմարք իշխանին կառուցուելիք կոթողներուն համար գրէթէ հազար օրինակ մատուցուած է 320 մրցողներէ։ Տասն մրցանակներէն առաջին երեքը տրուեցան միեւնոյն արուեստագէտի մը։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ԴԻՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Վիեննայէ կ'հեռագրուի թէ Զէնընկէցութեան Դեսպանախորհրդին բացման օրը, Գերման կայսրն յոյժ կարեւոր բանախօսութիւն մը պիտի արտասանէ, ցոյց տալու համար թէ ինք ո'րքան փափաքող է խաղաղութեան, եւ կերպով մը Զարին նախաձեռնութիւնը պիտի գովէ առ քաղաքավարութեան։ Կ'ըսուի թէ Վիլհէլմ կայսր նոյն օրը Ներոմ պիտի շնորհէ նաեւ կարգ մը յանցաւորներու։ Սակայն դեռ բոլորովին ստոյգ չէ թէ կայսրը բանախօսութի՞ւն մը պիտի արտասանէ թէ Ցայտարարութիւն մը պիտի ուղղէ ժողովրդին, կամ թէ ընդհանուր ներման հրովարտակ մը պիտի հանէ։ Վերջապէս Դեսպանախորհրդին կա՛մ բացման օրը կամ քանի մը օր վերջ Վիլհէլմ կայսրէն կարեւոր յայտարարութիւններ կ'սպասուին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՔՈՐԷԱ.—Մորնինկ Բոսդ կ'ըսէ թէ Ռուսիա երեք նաւահանգիստ վարձու առեր է Քորէայի կառավարութենէն։

ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՏԱԿԷՆ.—Թայմզ կ'ըսէ թէ անգլիական կառավարութիւնը տարեկան նպաստ մը պիտի տայ Վանքուվըրի և Աւստրալիոյ միջեւ հեռագրական ընդծովեայ պարան մը դնելու համար։

ԶԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սոֆիայէ կ'հեռագրուի թէ պուլկար կառավարութիւնն հրաւէր ընդունած է Զէնընկէցութեան Դեսպանախորհրդին համար, և թէ Իշխանապետութեան Բեդերսպուրկի ներկայացուցիչ Տքթ. Սդանչով պուլկարական պատուիրակ կարգուած է։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ձեռնարկներ կ'ընէ հեռագրական ընդծովեայ պարան մը հաստատելու Ազօրեան կղզիներուն ճամբով Գերմանիոյ հետ։ Այս գծի ա'յնքան մեծ կարեւորութիւն կ'տրուի որ կ'կարծուի թէ ի մօտոյ պիտի շինուի։

ԱՄԲՈՂՋ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ հասարակական հնութիւններ խուզարկելու համար հարկ եղած վարկն ի մօտոյ պիտի խնդրուի Ռայխսդակէն։

ՔՈՆՆՕԹԻ ԴՈՒՔՍՆ Ի ԲԱՐԻԶ.— Հանրապետութեան Նախագահ Լուպէ անցեալ Դշ. օր ընդունեց Քոննօթի դուքսին (որդի Վիքդորիա Թագուհիին) այցելութիւնն, և որուն փոխադարձ այցելութիւն տուաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՄՕՏԵՆԱՅ.— Վիլհէլմ կայսր յոյժ սիրալիր հեռագիր մ'ուղղելով Մաքինլի նախագահին, շնորհակալութիւն կ'յայտնէ անոր որ թոյլ տուաւ Թրանսատլանտիկ ընդծովեայ պարանը զետեղելու Մ. Նահանգաց ծովեզերքին վրայ։ Վիլհէլմ կայսր այս առթիւ կ'մաղթէ որ երկու մեծ պետութեանց յարաբերութիւնք այս կերպով աւելի մտերմանան։ Մաքինլի նախագահ ևս սիրալիր հեռագրով մը պատասխանեց։

ՊԱՅԹՈՒՄ ՕՏԵՍԱՅԻ ՄԷՋ.—Օտեսայի զօրանոցին փորձի սրահին մէջ կազի պայթում մը տեղի ունեցաւ. 11 զինուոր մեռան և վեց հոգի վիրաւորուեցան։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ Ի ՎԻՏԻՆ.— Նախընթաց օր մեծ հրդեհ ծագելով ի Վիտին, 400 տուն այրեցան։

ՌՈՒՍԻԱ Ի ՊԱՐՍԻՑ ԾՈՑ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ արտաքին գործոց խորհրդականն յայտարարեց թէ ''և է լուր առած չէ թէ Ռուսիա Պարսից ծոցին մէջ ածուխի կայան կամ ուրիշ նպատակաւ նաւահանգիստ մը ձեռք ձգած ըլլայ։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻԻ ՃԱՌԸ.— Գեղարուեստից Ակադեմիոյ տարեկան հացկերոյթին մէջ Լորտ Սալզպըրի ճառ մը արտասանելով, ըսաւ թէ Անգլիա գոհացուցիչ համաձայնութիւն մը յանգած է Ռուսիոյ հետ չինական խնդրոյն մէջ։ Ցոյժ հաւանական է որ այս համաձայնութիւն արգիլէ ապագային ''և է «բախում» Անգլիոյ և Ռուսիոյ շահերուն մէջ ի Չինաստան։ Զինակցութեանց վրայ խօսելով՝ Լորտ Սալզպըրի ըսաւ թէ բոլորովին արտասովոր պարագայի մը մէջ միայն կարելի է որ զինակցութեան մը խնդիր ըլլայ, այսինքն, սա՛ իմաստով թէ Անգլիա պատերազմի պիտի ձեռնարկէ ուրիշ պետութեան մը հետ համաձայնելով։ Անգլիա ուրախ է այժմ բարեկամութեամբ ապրելով աշխարհի բոլոր ազգաց հետ։ Խաղաղութիւնն Անգլիոյ մեծ շահն է, ցորչափ իր իսկական շահերն ու պատիւ վտանգուած չեն։

ԷՍԴԷՐՀԱԶԻԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԸ.—Էսդէրհազի կ'պնդէ իր կանխաւ ըսածին վրայ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն իրեն պատուիրակ մը ղրկեց դրամ առաջարկելու որպէս զի լռութիւն պահէ։

ԳԱՂՏՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ.— Բարիզէ կ'հեռագրեն թէ բացարձակապէս կը հերքուի Ռուսիոյ ելմտական կացութեան վրայ ելմտական նախարար Վիթթէի գաղտնի տեղեկագիրը զոր հրատարակած էր Թայմզ։

ՄԵՆԱՄԱՐՏ Ի ԲԱՐԻԶ.— Սիամի թագաւորին որդիներէն մին, որ Բարիզի զինուորական վարժարանին աշակերտ է, և գերման սպայ մը մենամարտեցան։ Սիամցի իշխանը բաւական ծանրապէս վիրաւորեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Մորնինկ Բոսդ կ'իմանայ Բեդերսպուրկէ թէ չինական երկաթուղեաց խնդրոյն առթիւ անգլեւռուսական համաձայնութիւնն ստորագրուեր է շաբաթ օր։ Ռուսիա կ'խոստանայ երբեք երկաթուղիի մենաշնորհ չխնդրել Եանկ-Ցէի հովտին մէջ։ Անգլիա եւս նոյն խոստումը կուտայ Մանչուրիոյ համար։

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԷՐ Ի ՊԷՐՊԷՐ.— Գահիրէէ կ'հեռագրուի թէ Լորտ Քիչնէր Պէրպէր հասեր է, արեւելեան Սուտանի մէջ ուղտով 800 մղոն տեղ ճամբորդելէ ետք։ Սէրտարն իր հեռագրին մէջ կ'ըսէ.— «Ո՛ւր որ գացի, ժողովուրդն երախտապարտութիւն կը յայտնէ Տէրվիշներուն աճռելի լուծէն ազատելուն համար։ Երկիրն յոյժ վնասուած է ամէն կողմ։ Շիւքրիէ ցեղն որ սովորաբար 80 հազար ուղտ ունէր արօտավայրերու մէջ, հիմակ հազիւ հազար հատ ունի։ Ամէնէն շատ նեղուող ցեղերն են Հատէնտոդներն, որոցմէ աճագին բազմութիւն անօթութենէ կ'մեռնին Օսման Տիկնայի բանակատեղւոյն մէջ ուր հաւաքած են զանոնք Պակկարաններն և թոյլ չեն տար որ մեկնին։ Անդորրութիւնը կատարեալ է ամենուրեք բացի Կալապատէ և Պազէէ, Հապէշստանի սահմանագլխին վրայ։» Լորտ Քիչնէր Շէյխերու հետ տեսակցեցաւ շատ տեղեր։ Եթէ այս տարի պէտք եղած անձրեւները գան, երկիրը մեծ յառաջդիմութիւն պիտի ընէ։ Ամէնէն աւելի պէտք կայ հիմա ճամբաներու շինութեան, որուն արդէն ձեռնարկուած է այժմէն։

ԳԻՆԻԻ ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԸ ՑԱՆԳԼԻԱ.—Լոնտոնի ոգելից ըմպելիքներու եւ գինիներու վաճառականք հաւաքուելով՝ որոշումագիր մը քուէարկեցին, իբրեւ բողոք գինիներու վրայ նոր տուրքերուն դէմ։ Այս որոշումագիր ելմտական նախարարին ղրկուեցաւ։

ՆԱՊՈԼԷՈՆ Ա.ի ձիերուն բաշէն կտրուած վաւերական փունջ մը Լոնտոնի մէջ աճուրդի դրուելով ծախուեցաւ 130 ֆրանքի։

ՔՈԿԼԱՆ ՆԱՒԱՊԵՏԻ կողմէ ժողովրդական եղած գերմանական ծաղրերգն այժմ Նիւ Եորքի բոլոր ակումբներուն, երաժշտական սրահներուն սիրական երգն եղած է։

ՎԵՆԵՏԻԿԻ գեղարուեստից միջազգային ցուցահանդէսը բացաւ Ճենովայի դուքսն՝ ընկերակցութեամբ կրթական նախարարին և Վենետիկի քաղաքային իշխանութեանց։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՄԸ.— Պրէսլաւի (Գերմանիա) եղեռնադատ ատեանն սխալ դատել Հէրման անուն հատաւի Գերմանացի մը, որ ամբաստանուած է թէ 1895ին իր երկրորդ կինն սպաննած և իր տան մառանին պատին մէջ զամեր է զայն։ Նաև թուանուրած է իր երկրորդ ամուսնութենէն ծնած 12 զաւակներն՝ որք իրարու ետեւէ մեռեր են, և գործեր է նաեւ այս կարգի ուրիշ ոճիրներ։

ՄԱՑԲԱՑԵՂՆԵՐ.— Ի Հաագ գումարուած միջազգային Համաժողովոյ մասնակցող պետութիւնք պատրաստակամութիւն ցոյց տուած են ի գործ դնելու ժողովին որոշումներն և միջազգային հաղորդութեան տակ առնելու գլխաւոր ծայրայեղներուն քըլիւպները։ Իտալական կառավարութիւնն այս մասին ծրագիր մը պատրաստեր է, որուն հաւաներ են, կ'ըսուի, միւս պետութիւնք։

ԷՕԺԷՆԻ նախկին կայսրուհին բաւական ծանր հիւանդ է։

ԽՌԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի ԿՈՎԿԱՍ.—Նոր աւազակախումբեր երեւան եկած են ի Վլատիկովկաս, Կովկասի հիւսիսային կողմը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ եւ Մոսկուայի մուժիկները կ'հակառակին այդ երկու քաղաքներուն միջեւ հեռաձայնի հաստատման, այդ գիւտը նկատելով իբրեւ սատանայական գործ մը։

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Բարիզի Նօդր Տամ տը Ռիվ տը Ժիէ եկեղեցւոյն մէջ, արարողութեանց միջոցին, արիւնալի տեսարան մը տեղի ունեցաւ։ Երբ սպիտակազգեստ տղաք դէպ ի խորանը կ'երթային հաղորդուելու, յանկարծ հրացէնի 3 հարուածներ պարպուեցան, աճուրդի մէջ ձգելով ներկաները։ Դասին մէջ կին մը Տիկին Շարօլուա գետին ինկաւ, գլխէն գնդակ մը ընդունած ըլլալով։ Մինչ ներկայք կ'փախէին զարհուրած, մարդասպանն եկեղեցւոյ մէջ գանէն կծիկը դնելու վրայ էր, ծխաշունչ հրացէնն ի ձեռին, երբ քանի մը անվեհեր մարդիկ անոր ճամբան կտրեցին։ Տեսնելով որ այլ եւս ազատում չկայ, այն ատեն հրացէնն իր անձին դէմ դարձուց և երկու գնդակ պետեզից ալ քունքին մէջ։ Մարդասպանը տիկին Շարօլուայի ամուսինն էր և զոր լքած էր ժամանակէ մը ի վեր, Տիկին Շարօլուա մերժած ըլլալով կենակցիլ իր երկան հետ։ Այս վերջինը կատաղութենէն ուզեր էր սպաննել իր՛ կինը։ Տիկին Շարօլուայի ընդունած գնտակը դեռ հանուած չէ, բայց զայն դարմանող բժիշկը չի կարծեր թէ կեանքը վտանգի մէջ ըլլայ։ Կնասպանը քանի մը ժամ յետոյ մեռաւ։

ՄՕՆԱՔՕՅԻ մէջ տեղի ունեցաւ Ովկիանագրական թանգարանի մը առաջին քարի զետեղման արարողութիւնը։ Շատ մը կառավարութեանց ներկայացուցիչք կ'մասնակցէին այս հանդէսին։ Մօնաքոյի իշխանը բանախօսութիւն մ'ընելով յոյս յայտնեց թէ գիտութիւնն ապագային մէջ պիտի կարենայ վերցնել այն խոչընդոտներ որք ժողովուրդներու եղբայրակցութիւնը կ'արգիլեն։ Իշխանին հրաւիրեալք գիշերը Բրէնէօ Ալիս զրօսանաւէն դիտեցին կատարուած չքեղ լուսավառութիւնները։ Այն հետաքրքրական առարկաներ զորս իշխանը հաւաքած է իր ընդծովեայ խուզարկութեանց միջոցին, այս նոր թանգարանին մէջ պիտի ցուցադրուին։

ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Կարծեցեալ կրօնաւորուհի մը Լէնինէվէզան (Ֆրանսա) գաւառակին մէջ քանի չափ դեռատի աղջիկներ համոզեր է ըսելով որ պիտի կրնան աղէկ սատակ շահիլ եթէ իրեն հետ Սէզ գան աշխատելու քիչ մը ատեն։ Աղջիկներն, իրենց ծնողաց հաւանութիւնն առնելէ ետք, ճամբայ կ'ելնեն կրօնաւորուհիին հետ։ Երբ Սէզ կ'հասնին, կարծեցեալ կրօնաւորուհին զիրենք նաւ կ'դնէ. ըսելով որ ծովու վրայ պտոյտ մը պիտի կատարեն։ Այս միամիտ աղջկանց ծնողքներն ապագին անդին իմնալով կ'իմանան թէ Սիկիլիա տարուած են անոնք։ Ուրիշ բան մը չգիտցուիր։ Ծնողք յուսահատութեան մէջ են։

ՄԱՀ ԱԶԱՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

Ինչպէս մեր Հայ-Հռոմէական պաշտօնակիցք ծանուցած էին արդէն, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Տ. Ազարեան քանի օրէ ի վեր ծանր հիւանդ էր։ Տասն օր առաջ Բէնտիք գացած էր ընտանեկան խնճոյքի մը։ Գացած պահուն չզգեցաւ քամբարային մէջ քունը կ'տանի, և քովը եղողներ ուշադրութիւն չեն ըներ որ բաց պատուհան մը կար։ Հոն աղէկ մը կ'մսի, եւ այնու հանդերձ, նոյն գիշեր սովորականէն աւելի կ'ծանրացնէ ստամոքսը։ Հետեւեալ օրն եկեղեցական պաշտօն կ'կատարէ, և յետոյ չզգենալով դարձած պահուն, նորէն կ'մսի, եւ նոյն երեկոյին անկողին կ'իյնայ։ Հետեւանքը կ'ըլլայ թոքատապ։ Պահ մը երկու թոքերն եւս վարակուելու վտանգ կ'ծագի, որուն առաջքը կ'առնուն Տքթ. Խօրասանճեան, Տքթ. Խնդիրեան, Տքթ. Սդէֆուլի, և այլք, բայց սրտի իջնածք մը վրայ կ'հասնի, եւ մահուան դէմ բուռն պայքարէ մը ետքը, վերջին խօսքը կ'մնայ ծերութեան. զի Տ. Ազարեան 70ն անցուցած էր, և արդէն չափահասութեան մէջ թոքատապն ամէնէն վտանգաւոր հիւանդութիւններէն մէկն է, ո'ւր կ'մնայ ծերութեան մէջ։

Երկու օրէ ի վեր, Տ. Ազարեան հոգեվարք էր։ Բժիշկները չէին բաժնուեր քովէն։ Շատեր կուգային լուր ստանալ իր ծանր հիւանդութեան վրայօք։ Երէկ իրիկուն կ'ըսուէր պաշտօնապէս թէ «Բիչ մը աւելի աղէկ է։ Եկողները կ'ճանչնայ։ Ցաւ չիմանար։» Ասիկայ ճիշդ էր, որովհետեւ պայքարը լմնցած էր, մարմինն յաղթուած էր, և բժիշկները ժամէ ի ժամ մահուան կ'սպասէին։ Կէս գիշերին հասաւ Մահը։ Զարմանալի զուգադիպութեամբ մը, չորս եղբայրներն ալ տարւոյն դրէթէ նոյն եղանակին մէջ մեռան։ Նաեւ մայր մը և իր չորս զաւակներ մեռան հազիւ երեք տարուան միջոցի մը մէջ։ Ամէնէն մեծ եղբայրն, Արիստակէս էֆէնտի Ազարեան, մեռաւ երկու տարի առաջ, յետոյ Անտոն էֆ., յետոյ Ժոզէֆ էֆ. և Տ. Ազարեան, որ երիցութեան կարգաւ երրորդն էր, ամէնէն վերջը կ'մեռնի, միւսները մի առ մի իր ձեռամբ թաղելու տխուր պաշտօնը կատարելէն ետքը։

Ազարեան Պատրիարքին կեանքն այնքան ծանօթ է որ հարկ չկայ երկար կենսագրական մը յօրինելու։ Աշխատասիրական և վարչական տաղանդով հարուստ եւ ա'յլապէս ալ մեծահարուստ ընտանիքի մը կ'պատկանէր. և մանաւանդ ինք և իր մեծ եղբայր շատ ճարտարամիտ գործի մարդիկ եղած են։ Ուսման մէջ անշուշտ ամէնէն յաջողակն էր Տ. Ազարեան։ Նախնական ուսումը Պոլսոյ մէջ ստանալէ ետքը, Հռոմայ վարժարանին մէջ աւարտեց, և կանուխէն մտաւ Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարան, և հանրածանօթ Հասուն Պատրիարքին ալ քարտուղարն ու խորհրդականն եղաւ։ Ինք տեսաւ պայթումն Հակահասունեան հերձուածին, և ինչ որ Հասուն չկրցաւ ընել, ինք Ազարեան՝ գոհունակութիւն ունեցաւ իր Պատրիարքութեան օրով կատարուած տեսնելու, այն է Հակահասունեանց ձուլումն Հասունեանց մէջ։ Ասկէ զատ, Տ. Ազարեան Պատրիարք ուժգին մղում մը տուաւ այլ և այլ ձեռնարկութեանց, և իր ծերութիւն և իր պարբերական տկարութիւնք ամենեւին ազդեցութիւն ունեցած ըլլալ չէին թուեր իր գործունէութեան ընթացքին վրայ։

Իր յուղարկաւորութեան պատրաստութեանց և պարագայից վրայ ո՛և է տեղեկութիւն հաղորդուած չէ մեզ տակաւին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Տրապզոնի նահանգին Թրամա գաւառակին Գայմագամ անուանուեցաւ Թորթումի Գայմագամ Ֆէհմի էֆ.։

Գորֆուի դեր-հիւպատոս անուանուեցաւ Տփղիսի դեր-հիւպատոս Վիթալիս էֆ. որուն յաջորդեց Նաֆիլեան էֆ.։

—Ա. Մէհմէտէ պատուանշան տըրուեցաւ Պիզայի կառավարիչ Ճէմիլ փաշայի և Գ. Օսմանիէ՝ քաղաքային բժիշկ Տքթ. Պապաեան էֆ.ի։ Ա. Օսմանիէ՝ Կայս. ախոռներու տնօրէն Ֆայիգ փաշայի և Ա. Մէհմէտէ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան գաւառական գործոց տնօրէն Վայս էֆ.ի։

Իւլայի Բ. աստիճան և Գ. Օսմանիէ տրուեցան Նիկոէյի կառավարիչ Պէքիր Բէյմի էֆ.ի, Բ. Օսմանիէ՝ Օսմ. Նաւատորմին առողջապահական քննիչ Տքթ. Իսհաք փաշայի։

Ա. Շէֆգաթ՝ Միւշիր Էտհէմ փաշայի կնոջ, և Բ. Շէֆգաթ՝ ծովային նախարար Հասան փաշայի Բ. կնոջ։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ.—Հիճազէ վերադարձող իսլամ ուխտաւորք Թորի, Պէյրութի, Քլազոմէնի կամ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներէն մէկուն մէջ քարանդինա կրելու պարտաւոր պիտի ըլլան։

ԿԱՅՍ. ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ բարեկարգիչ յանձնաժողովն, որ Սպարապետութեան Դրան մէջ կ'գումարուի Հասան Րիզայի փաշայի նախագահութեան տակ, ֆէսի նոր գործարան մը հաստատելու խնդիրը կ'ուսումնասիրէ։

ԵՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.—Կայս. Ե. զօրաբանակին հրամատար Միւշիր Ապտուլլահ փաշա, Ճէրաֆի և Քամէրի առման վրայ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Մարտ 24 թուով. «Վեհ. Սուլթանին հրամանին համաձայն, և Կայս. զօրաց քաջութեան շնորհիւ մեկուկէս ժամ զօրք բաւական եղաւ գրաւելու Հաշիտի ապստամբ և մեծ ցեղին կարեւոր դիրքերը, Ճէրաֆ և Քամէր քաղաքները։ Ապստամբք չկըրնալով դէմ դնել Կայս. զօրաց քաջութեան, ի փախուստ դարձան, և տեղւոյն շէյխը՝ Սինա՝ ընդ առաջ ելնելով հնազանդութիւն յայտնեց։»

—Կայս. Ե. զօրաբանակի ընդհ. հրամատարութեան հրահանգ տրուեցաւ քննութիւն կատարել այն քաղաքային պաշտօնէից նկատմամբ, որք Եմէնի վերջին խռովութեանց շարժառիթ եղած են իրենց կեղեքիչ ընթացքին պատճառաւ։

ԿԱՅՍ. ՆՈՒԷՐ.—Գերման կայսեր արեւելեան վերջին ուղեւորութեան զանազան նկարները պարունակող չքեղ ալպոմ մը պատրաստուած է, որ ի մօտոյ Վիլհէլմ կայսեր պիտի ղրկուի։ Կայս. հրամանաւ, Քամրովէնէր փաշա գերմաններէն արձանագրութիւններ պիտի դնէ մէն մի լուսանկարի տակ։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ շոգենաւուց ընկերութիւնը չորս սրընթաց շոգենաւ յանձնարարեր է ի Լոնտոն։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվին մայրը, ինչպէս ծանուցած էինք, երէկ առաւօտ մայր աքաղաքս հասաւ Էլ-Մահրուսա զրօսանաւով։

ԶԱՖԷՐ կոչուած նորաձևար սև ֆէսին գործածութիւնը, կ'ըսէ Թուրք Թերթ մը, Եպարքոսական հրամանաւ արգիլուեցաւ բոլոր քաղաքային պաշտօնէից, թէ' իր ձեւին և թէ իր նիւթին պատճառաւ, զոր կ'արգիլէ իսլամական օրէնքը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ.— Տպագրական Տեսչութենէն.— «Մասիս լրագիրը կանոնի հակառակ ընթացքի մէջ գտնուելու յանդգնած ըլլալով, կ'ազդարարուի իր արտօնատիրոջ թէ' ի դէպ կրկնութեան խիստ պատիժ ի գործ պիտի դրուի»։

ԻԶՄԻՐԻ վաճառականք Կայս. կառավարութենէն խնդրեցին ձեռնարկներ ընել փրանս. կառավարութեան մօտ, որպէս զի Իզմիրի չամիչներուն վրայ դրուած ծանր մաքսատուրքը զեղչուի։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ Շինութեանց նախարարութիւնն, երկրագործական նախարարութեան առաջարկութեամբ, հրաւիրեց բոլոր երկաթուղիներու ընկերութիւններն, որպէս զի երկրագործական գործիներու և մեքենաներու փոխադրութեան ծախքը զեղչեն, ինչպէս ըրած էր Արեւելեան Երկաթուղեաց ընկերութիւնը։

ՊԵԼՃԻԱԿԱՆ նորընտիր դեսպանն իր յանձնարարագրերուն պատճէնն հաղորդեց Բ. Դրան։

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ԿՏԱԿ ՄԸ.— Իզմիրցի մեծահարուստ Ցոյն վաճառական մը, Մ. Թամպաքօբուլոս, 100,000 ոսկի կտակեր է Իզմիրի Էվանկէլիզմոս վարժարանին։ Հանգուցեալն կտակին մէջ յիշուած է նաեւ որ, եթէ իր աղջիկն անզաւակ մեռնի, իր հարստութեան ամբողջութիւնն եւս նոյն դպրոցին պիտի վիճակի։

ԶԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԵԱՆ Դեսպանախորհրդոյ օսմ. պատուիրակներն յառաջիկայ Ուրբ. օր մայրաքաղաքէս պիտի մեկնին ի Լա Հէյ։

ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒՄ.—Իզմիրէ կ'ծանուցուի թէ շատ մը անձինք կաթ խմելով թունաւորուեր են։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ Լոյտի ընկերութիւնն Իզմիրի և Պոլսոյ միջեւ ուղղակի երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատէ ի մօտոյ։

ՏԷՏԷԱՂԱՃԻ մօտ, Պատուժա գիւղին մէջ գտնուած հանքածուխը գործածութեան անյարմար գտնուեցաւ, իր պարունակած պղնձին համար։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Ռէժիի գէտերն Այվալըքի մէջ 2400 օխա ծխախոտ, 690 օխա թէմպէքի և 20 ձի գրաւեցին, որոց վրայ բեռցուած էին մաքսանենգաւ ծխախոտները։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅԻ մէջ Շբ. օր նոր գող մը ձերբակալուեցաւ, երբ իր չորթած 2 ծրար մետաքսեղէններուն հետ Շուկայի գանէն դուրս կ'ելնէր։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը, Կայս. հրամանաւ, հարկ եղած տնօրինութիւնները ձեռք կ'առնու Հալքալըի երկրագործական վարժարանն Եւրոպական նմանօրինակ հաստատութեանց հաւասար աստիճանի մը մէջ դնելու համար։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ Մարտ ամսոյ մէջ, Վոսփորէն անցնելով, Սեւ-ծովէն Միջերկրական ծով գացող նաւերուն թիւն հասած է 276ի, 362 հազար թօնօ տարողութեամբ։ 113 հատը միայն անգլ. են, և մնացեալն ամէն ազգերու։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ.—Կ. Պոլսէ կը հեռագրեն Ֆրանքֆուրդէր Ցայթունկի թէ Զիյա փաշայի նախագահութեան տակ կազմուած յանձնաժողովն, իր վերջին նստին մէջ, Ռէժիի և ծխախոտ մշակողներուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը կարգադրելու յաջողեր է։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը կ'հրամայէ խոլամ հաւատացեալներուն՝ անթե-

րի կատարել հինգ նամազները։ Աղօթելու ժամանակ, մզկիթներու մօտ՝ սրճարաններու մէջ թուղթ, տապալի, տօմինօ և ուրիշ խաղեր խաղալ արգիլուած են, և անսաստողք պիտի պատժուին։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը, Զատկի տօնին առթիւ, ըստ սովորութեան, զարդարուն սակառներով գոյնզգոյն հաւկիթներ և կարկանդակներ ղրկեց ի Կայս. Պալատ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Իշխանը Վիեննա գնաց։ Անտի Կոթա պիտի երթայ, հանգուցեալ Մարի Լուիզ Իշխանուհւոյն ժառանգական խնդիրը կարգադրելու համար։

ՉԻՐՔԷԶ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ.—Ռուս կառավարութիւնն որոշեց գրաւել հարաւային Կովկասիոյ այն գաղթականներուն ստացուածքն, որք առանց արտօնութեան կ'մեկնին երկրէն։ Գրաւեալ ստացուածքները պիտի բաշխուին երկրին Ռուս գիւղացիներուն։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ պաշտօնէից հրաման տրուեցաւ, որպէս զի սովորական ժամուն ներկայ գտնուին իրենց պաշտօնատեղին և ժողովրդեան գործերը չձգձգեն։ Անսաստողք խստիւ պիտի պատժուին։

ՇԷՕՏՐԱՅԻ կուսակալութիւնը Բ. Դռնէն արտօնութիւն խնդրեց ելեկտրական փարոսներ հաստատելու, նահանգին գետային վաճառականութեան զարկ տալու և Շէօտրայի լճին ու ծովուն միջև գիշերային նաւագնացութիւնը դիւրացնելու համար։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Զատկական տօնն ամենայն բարեկարգութեամբ անցած է հոն։ Ռուս ուխտաւորաց թիւն 8000 հոգւոյ կ'հասնի։ Հռոմ Ռուս դեսպան Մ. Նէլիտով և ծովակալ Սքրիտով 20 սպաներու և 300 նաւաստիներու հետ Երուսաղէմ հասնելով, ռուս կղերին կողմէ հանդիսապէս ընդունուեր են։ Պաղեստինի Ռուս ընկերութեան նախագահ Վլատիմիր մեծ դուքս յառաջիկայ ամրան, կամ յաջորդ Զատկին Երուսաղէմ պիտի այցելէ։

ԹԹԵՆԻՔ.—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, Երկրագործական Պանքան պիտի վճարէ այն թթենիներու արժէքը, զորս երկրագործական նախարարութիւնը պիտի գնէ երկրագործներուն բաշխելու համար։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ նշանաւոր գրագէտ Անաթօլ Ֆրանս ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի այցելէ։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՀԻԿԻ ընկերութիւնն, իր Ապրիլ 5/17ի նստին մէջ, նախագահ Վսեմ. Նուրեան էֆ.է իմացաւ թէ ընկերութեան պահեստի գումարն, 8,858 ոսկի, որ 3% տոկոսով Օսմ. Պանքային յանձնուած էր, մինչև 1899 Յունվ. 23, յանգեր է 9,133 ոսկւոյ։ Ժողովն որոշեց 4–5 ոսկւոյ դրամարկղ մը գնել պաշտօնական թուղթերուն պահպանման համար։ Ժողովը ջերմապէս շնորհաւորեց իր նախագահը՝ Նուրեան էֆ. Սպանիոյ Կարմիր Խաչի ընկերութեան կողմէ ոսկի շքանշան ընդունած ըլլալուն համար։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովոյ վերջին նստին մէջ, առողջապահական Բարձ. Խորհրդոյ անգլիացի պատուիրակ Տքթ. Տիքսըն յայտարարեց թէ Պոմպայի մէջ 1896էն մինչև 1899, 225,000 հոգի ժանտախտէ բռնուած և 200,000 հոգի մեռած են։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ գաւառին իրաւասութեան ենթակայ Գարասու գիւղախումբը, Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ և Կայս. վաւերացմամբ, Նիկոմիդիայէ զատուելով, Ատաբազարի իրաւասութեան տակ դրուեցաւ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան Դիւրութեանց Սնտուկին վիճակը, Կայս. հրամանաւ, պիտի բարեկարգուի։

ՀԱՄԻՏԻԷ Մանկանց Հիւանդանոցին մէջ, որոյ շինութիւնն աւարտած է, Կայս. հրամանաւ, հրդեհի ջրհաններ և գործիներ պիտի գտնուին մշտապատրաստ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ գացող օսմ. 25 սպայք վերջին օրերս պատիւ ունեցան Վիլհէլմ կայսեր ներկայանալու։ Անոնք Գերման բանակին մէջ պիտի զետեղուին իրենց զինուորական հմտութիւնը կատարելագործելու։

ՀՌՈՄԷ կ'հեռագրուի թէ չորս մեծ տէրութեանց միջև բանակցութեանց նիւթ եղած 9 միլիոն Ֆր.ի փոխառութիւնը ընդունուած է 100ին 3 տոկոսով, որոյ 5 միլիոնը պիտի յատկանայ հատուցմանց և 4 միլիոնն ալ տէրութեանց փոխ տուած գումարներուն հատուցման։ Ժողովն որոշեր է նաև ընդհ. ներում շնորհել քաղաքական յանցաւորներուն, բացի անոնցմէ որք դատապարտուած էին միջազգային դատարաններէն։ Կազմական կանոնագիրն ալ քուէարկուած և վաւերացուած է տէրութեանց կողմէ առաջարկուած բարեփոխումներով։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Հիճազէ պաշտօնական հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Ապրիլ 18ին մէկ հոգի մեռած է ժանտախտէ Ճիտտէի մէջ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ միութեան Պայմանագրին քսանհինգամեակին առթիւ, Զուիցերիոյ մէջ հանդէսներ պիտի կատարուին, որոց հրաւիրուած են միութեան մասնակից բոլոր տէրութիւնք, ընդ որս և Թուրքիա։

ԽԸՏՐԷԼԼԷԶԻ տօնին առթիւ, Կայս. հրամանաւ, գառան միս և անուշեղէն պիտի տրուին Ուրբ. բոլոր օսմ. զօրաց։

ՊԵՐԼԻՆԵՐ ԹԱԿՊԼԱԴ լրագրոյ թղթակիցը, Մ. Սդէրն, որ Կայս. շնորհաց և պատուանշաններու արժանացած էր, մեր երկրէն արտաքսուեցաւ։ Այս ապերախտ բռուն լեզու մը կ'գործածէր մեր երկրին դէմ։

[Սէրվէդ]

15 ՊՈՒԼԿԱՐՔ Սկիւպի մէջ բանտարկուած են իբրև մեղսակից Սերպիացի մը սպանման։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ Վարչութեան Նախագահ Մր. Լօու, Ուր. օր ճաշ մը տուաւ նոյն պաշտօնատան մէջ Անգլ. դեսպանին ու դեսպանուհւոյն։

ՏՈՔԹ. ՔՈՉՈՆԻ, որ Ճիտտէ կը գտնուէր, հեռագրաւ հրաման ստացաւ Քլազոմէնի մաքրանոցն երթալու և խոլամ ուխտաւորաց վրայ հսկելու։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԱԾ ԱԼԻՒՐ.—Մաքսային իշխանութիւնք արգիլեցին մուտքն 650 պարկ ալիւրներու, որք Մարսիլիայէ եկած էին վաճառական Ֆրանկոպուլոյի անուամբ։ Ասոնցէ մէկ մասը ծովը թափուեցան իբրև վնասակար։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանն երէկ տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԱՄԼՃԱՅԻ և Պուլղուրլուի այգիները նոր հիւանդութեամբ մը վարակուած են։

ԼԱՀԷՅԻ Օսմ. դեսպան Միսաք էֆ. Բարիզ գացեր է իր կնոջ հիւանդութեան պատճառաւ։

ՊԵՐՈՒԹԻ Օսմ. պահակ շոգենաւը գրաւեց 80 հակ թէմպէքի և 40 հակ ծխախոտ, զորս Հելլէն շոգենաւ մը ցամաք հանած էր։ Շոգենաւը փախաւ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ Օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ իր պաշտօնատեղին վերադարձաւ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնը Կիրքա, Ազիմա և Իպրայիլի ցորեններէն նմոյշներ ղրկեց Պրուսայի, Տրապիզոնի և Քասթէմունիի նահանգներուն, այդ տեսակներուն մշակութիւնն ընդհանրացնելու համար։

ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ մէջ բանտ մը պիտի կառուցուի ի մօտոյ։ Ի չգոյէ բանտի, յանցաւորք կառավարական պաշտօնատան մօտ գտնուած նկուղի մը մէջ կ'բանտարկուին հիմա։

ԶԱՏԿԻ ՏՕՆԻ ԱՌԹԻՒ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՔ.—Աւագ Ուրբ. օր, Սկիւտարի Ցունաց Բանդուլէօն եկեղեցւոյ մէջ, քանի մը բալիքարիաներ անկարգութիւն յարուցին։ Ըստ սովորութեան ծախու հանուած էր Աստուածածնի պատկերին կնքահայրութիւնը զոր գնած էին որմնադիր գործաւորք։ Թափօրին կազմուած միջոցին, քանի մը բալիքարեաներ ուզեցին թափորապետի դերը կորզել որմնադիրներուն ձեռքէն, կռիւ մ'է բրդաւ, բայց ոստիկանք ժամանակին հասնելով, կռուարարներուն եռանդը զսպեցին, և առօք փառօք առաջնորդեցին ի պահականոց։

—Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ ալ Աւագ Շբ. օր աղջէկ-կէոտամ չէ՝ ոտքի հետեւանօք կռիւ մը ծագեցաւ, երբ երկու նշանածներ բարեդէպ առիթը գտած էին փաղաքուշ խօսքեր փոխանակելու. բայց դժբախտաբար աղջկան մայրն, որ ամուսնութեան կ'հակառակէր, ապուրին մէջ պաղ ջուր լեցուց վայնասուն մը բրցնելով։ Քահանայք միջամտեցին, վերջ տալով գայթակղութեան. թէև փեսացուն չէր դադրեր գոչելէ. «Ինչ որ ալ ըլլայ, պիտի առնեմ»։

—Բանկալթիի գերեզմանատան եկեղեցւոյ մէջ ալ, խորանին ետև, երկու դպիրք մէկ շապիկի համար, ինքզինքնին մոռնալով, փոխանակ երգելու, սկսան կափամարտիլ յիշոցներ փոխանակելով։ Վերջապէս հաշտարարի դերը կատարեց քահանան, եւ արարողութիւնք վերսկսան։

—Ֆէրիգիւղի եկեղեցւոյն մէջ ալ, Չարչարանաց գործնական արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Աւագ Ուրբ. օր նախանձախնդիր թաղականք դիտելով որ քահանաները բացակայ են, ի բարկութիւն կ'բրդին, և այս չարաչուք վայրկեանին վրայ կ'հասնի Տ. Գէորգ Անանեան։ Թաղականք, փոխանակ բակին մէջ լսելու քահանային բացատրութիւնները, եկեղեցւոյն մէջ կ'խօսին այն, դուռները կ'գոցեն և միացած գուչակեցք.....։

ԴԻԱԿ ՄԸ գտնուեցաւ երէկ առաւօտ ծովէն, Ղալաթիոյ եզերքը։ Կրետացի յոյն մ'էր, որ անձնասպան եղած էր։

ՄԵՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ, Մայէրի տունը միայն տղայոց համար վայելուչ և նորաձև հագուստներ վաճառելու մասնագիտութիւնն ունի։ Այս ճշմարտութեան համոզուելու համար կ'բաւէ անգամ մ'այցելել անոր Պոլսոյ և Ղալաթիոյ վաճառատուններն ուր գիները վերջնական և դիւրամատչելի են։

ՏՈՔԹ. Կ. ԱՔԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր, իբր բժիշկ, վիրաբոյժ մասնագէտ, յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը. վերջերս ուղեւորութիւն մ'ըրաւ Եւրոպա, մօտէն ուսումնասիրելու արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործութիւնքը, գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Էտինպուրկի, Լոնտոնի, Բարիզի եւ Վիեննայի հիւանդանոցներուն մէջ տարիէ մը աւելի է՛ն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւնները մօտէն ուսումնասիրած է. մանաւանդ ԿԱՆԱՆՑ ներքին գործարաններու ամէն գործողութիւնները (լաբարոթօմի) և պէտք եղած գործիքներն հոգալով վերադարձած է իր բնակավայրն ԻԶՄԻՏ։ Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ է դարմանել ամէն հիւանդներ և կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն մարմնոյն որ և է մասին վրայ։ Կ'տեղաւորէ կոտրած և խախտած ոսկորներն նորագոյն կերպերով։ Մասնաւորապէս կ'դարմանէ կանանց հիւանդութիւններն է՛ն կատարելագործեալ մէթոտներով։ Ամէն Ուրբաթ 3էէ կ'դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՉԻ, ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններն եւ վիրաբուժական գործողութիւն կ'կատարէ։ 3—1

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ ընդունեց Ազգ. Ժողովոց և այլ պաշտօնական մարմնոց խնդակցութիւնները Զատկի առթիւ։ Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ բաւական մեծ բազմութիւն մը կար ամէն Ժողովոց, Խորհրդոց, Հոգաբարձութեանց, Խնամակալութեանց եւ Թաղ. Խորհրդոց։ Ատենադպիր Ց. Գուրգէն էֆ. ճառ մը կարդալով, գովեց Ս. Պատրիարք Հօր յարատեւ աշխատասիրութիւնն և ազգային պաշտօնական մարմնոց գործակցութիւնը Ն. Սրբազնութեան ջանքերուն՝ որբերու, կարօտեալներու գործերու և այլ խնդիրներու մէջ, և վերջացուց բարեմաղթութեամբ վեհ. Սուլթանին համար, և Ս. Պատրիարքի յաջող եւ արդիւնաւոր պաշտօնավարութեան համար։ Կրօնական Ժողովոյ երկու ատենապետներն ալ բացակայ էին։ Եպիսկոպոսական դասէն ներկայ էին Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Եպս., Պատր. Փոխ. Տ. Գաբրիէլ Եպս., Տ. Մկրտիչ Եպս. և Տ. Եղնիկ Եպս։ Ի դիմաց Վարչութեան խօսք առաւ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, և յանուն Քաղաքական Ժողովոյ Ս. Ցարութեան տօնին շնորհաւորութիւնները ընելով Ս. Պատրիարք Հօր, գոհութեամբ հաստատեց Ն. Սրբազնութեան ջանքերն ու ճիգերն, և յիշելով Վարչական պաշտօնավարութեան շրջանը, ակնարկ մը նետեց արդի Վարչութեան արարքներուն վրայ։ Եզրակացուց ըսելով թէ Վարչութիւնն իր ձեռքէն եկածն ըրաւ, և միշտ արտագին գործակցութիւն վայելեց Ս. Պատրիարքին կողմէ, որ հետամուտ եղաւ անկայուն եւ քայքայուն Վարչութիւնները վերակազմելու, նա մանաւանդ անհամբեր եւ անխնամ գաւառային թեմերուն առաջնորդներ, տեղապահներ և կանոնաւոր ժողովներ տալու։ Այս մասին բաւական արդիւնաւոր գործ մը կայ տեսնուած, ու պակասն ալ անշուշտ հետզհետէ պիտի լրացուի։ Արդի Վարչութիւնը տնտեսական տագնապալի շրջանի մը մէջ պաշտօնի կոչուած էր, դժուարութիւնները խիստ մեծ էին Վարչական շրջանակի մէջ, ձեռնարկուած ամէն խնդիրներ դեռ վերցած չեն Օրակարգէն, բայց յառաջադիմութիւն և հոգածութիւն չպակսեցան, եւ եղած դիմումներն անշուշտ բերկրաւէտ ելք մը պիտի ունենան Օգոստ. Վեհափառին բարեացակամ հովանւոյն ներքեւ։ Այս յարաբերութեանց ճարտար միջնորդ մ'ըլլալուն համար Ս. Պատրիարք Հայրն արժանի է մեր արտագին խնդակցութիւններն ընդունելու Տէրունական այս մեծ տօնին առթիւ։

Ս. Պատրիարք Հայրն, իր պատասխանին մէջ, իրեն ուղղուած խնդակցութիւնները մեծագոյն մասամբ վերագրեց Պատրիարքական Աթոռին, որուն վրայ բազմողն ո՛վ որ ալ ըլլայ, իրաւունք ունի ազգային յարգանքին և աջակցութեան, նոյն իսկ Ազգին օգտին համար։ Ժողովները պիտի շարունակեն իրենց պաշտօնը, Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհակալութիւն յայտնելով Վարչութեան և այլ պաշտօնական մարմիններուն կողմէ վայելած աջակցութեան համար, յիշեց թէ ազգային եկեղեցական և վարչական խնդիրներուն վիճակին վրայ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ յիշատակութիւն մ'ըրած էր, և անկէ ի վեր զգալի փոփոխում մը չեղաւ։ Քանի մը նոր Որբանոցներ ալ բացուեցան, ամենքն ալ ուսանող բարեպաշտ և առատաձեռն ազգայիններու օգնութեամբ, և շնորհակալութեան արժանի են Տեարք Ժամհարեան, Ճանճեան, Շահազիզեան, Թօրոսեան, և այլք, իրենց բարեդէպ նպաստներով հարիւրաւոր կորստեան խեղճ տղաքներու ամփոփման, պաշտպանութեան ու դաստիարակման սատար հանդիսանալնուն համար։ Յիշելէ ետքը Ռուսահայոցմէն և արտասահմանէն եկած նպաստներն որբերուն և կարօտեալներուն համար, Ս. Պատրիարքը ցաւեցաւ որ բուն իսկ Թուրքիոյ Հայոցմէն այնքան օգնութիւն չստացաւ, բայց յոյս յայտնեց որ այս պակասն ալ հետզհետէ պիտի լրացուի, և շնորհակալութեամբ յիշեց Կայսերական նպաստներն յօգուտ որբոց եւ կարօտելոց։ Մնաց որ, այս մուրացկանութեան վիճակը մշտատեւ չի կրնար ըլլալ, եւ յուսալի և մաղթելի է որ տնտեսական գործերու աւելի նպաստակայարմար ընթացք մը հիմնական դարման տանի կարօտութիւններուն, ընձեռելով իր աշխատութեամբ ապրելու էական տարրերն, որովհետեւ Հայը փարթ է իր ճակտին քրտինքովը վաստկելու իր հացը։ Սոյն կարօտութեան վիճակին բերմամբ ուրեք ուրեք ի գաւառս երեւցան օտար դաւանութեանց դիմելու շարժում մը և գտնուեցան ոսկեզօծ հրաւէրներէ հրապուրուողներ։ Բարեբախտաբար շարժման սաստկութիւնն ու ընդարձակութիւնն ի սկզբան լսուածին չափ չէր, և Վանայ մէջ այսօր 200 հոգիներ (կամ ընտանիքներ) միայն կան որոց արձանագրութիւնը պաշտօնապէս փոխուած ըլլայ իբրև դաւանափոխ։ Պատրիարքարանը կարելին ըրաւ օգնութիւններ հասցնելով ամէնէն կարօտներուն, և յուսալի է թէ քանի որ նիւթական պայմանք բարւոքին, ազգային եկեղեցական փարախէն պահ մը հեռացողները պիտի փութան դառնալ հոն։ Սակայն միացած գործերուն համար չենք դադրիր դիմելէ ուր որ անկ է, և Օգոստափառ Վեհապետին բարեացակամ հովանին գրաւական է որ ժամանակին ընթացքովը կարեւորն ի գործ պիտի դրուի, և առաջիկայ տարիներով կարող պիտի ըլլանք ալ աւելի նպաստաւոր տեղեկութիւններ հաղորդելու Պատրիարքարանի գործերուն վիճակին վրայ։ Ն. Սրբազնութիւն վերջացուց բարեմաղթութիւններով Ն. Կ. Վեհափառութեան համար, Ազգ. Եկեղեցիին և իր Յօտին համար և Ս. Հայրապետին համար։ Ներկայք ամէնները ու ծափերով պատասխանեցին։

—Այս պաշտօնական ընդունելութեան միջոցին շնորհաւորութեան եկաւ Պուլկարիոյ Ամեն. Եկզարքն, իր փոխանորդին և Եկզարքարանի գործակատարին հետ։ Նոյնպէս Ս. Պատրիարք Հօր սենեկին մէջ ընդունելէ ետքը, Ս. Պատրիարքն իր ճառն աւարտելով, հոն գնաց, եւ երկուքը քանիցս ողջագուրելով զիրար, սիրալիր տեսակցութիւն մ'ունեցան կէս ժամէ աւելի։ Ներկայ եպիսկոպոսներն ու Քաղաքական Ժողովոյ անդամներն ալ Եկզարքարանի միւս ներկայացուցիչներուն հետ կ'խօսակցէին նոյն պահուն։ Դարձեալ զիրար համբուրելով հրաժեշտ առին Պատրիարք և Եկզարք, և Ամեն. Տ. Եսայի Սրբազան իջնելով մայր-եկեղեցի, լսելեայն աղօթեց վարը Ս. Աւետարանին ու Խաչին առջեւ, յետոյ վերը սեղանին առջեւ։

—Այսօր ժամ 7ին Ս. Պատրիարք Հայրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը կ'երթայ իրեն հետ տանելով երեք եպիսկոպոս, մէկ վարդապետ (Աղան վրդ.) և Քաղաք. Ժողովէն երեք հոգի։ Անտի Եկզարքարան պիտի երթայ, և Փոխանորդ Սրբազանն Ս. գործակատար Տիգրան էֆ.ին հետ Ասորիներու այցելութեան պիտի երթայ։

—Աւագ Ուրբաթ օր, ըստ սովորութեան, Պատրիարքարանէն 3,000 ղր. գումար մը ստացաւ կեդրոնական Բանտին մէջ գտնուող ազգայիններուն, և Աւագ Շաբաթ իրիկուն և Զատկի առաւօտ քահանայ մը հոգեւոր պաշտօն կատարեց Մէհթէրխանէի մեծ բանտին յատուկ մատուռին մէջ, և հոգեւորապէս մխիթարեց բանտարկեալները, խոստովանցնելով ու հաղորդելով։

—Պատրիարքարանի Ս. գործակատար Տիգրան էֆ. Աւագ Շբթ. օրը 25,000 ղրուշի գումար մը ստացաւ Մալիէէն, ի հաշիւ նախագոյն Պատրիարքարանի շնորհուած դրամին։ Կը յուսացուի այս շաբթու ստանալ Զատկական նպաստի գիրն ալ։

—Շաբթուս մէջ կ'սկսի Ազգ. Հիւանդանոցի անոյշ ջուրի ճամբուն շինութիւնը։ Այս բարեգործութեան գլուխ կանգնած է Ցարութիւն էֆ. Ալլահվերտեան։ 1,200 մէթր երկայնութեամբ խողովակ բերուած է։ Կանգունը 60 փարայի պիտի փորուի ճամբան, և ուր որ սալայատակ քակել հարկ ըլլայ, հոն դարձեալ սալայատակը պիտի շինուի կանգունը 60 փարայի։ Այս հաշուով միայն ճամբուն համար 40 լիրայի չափ ծախք կ'երթայ, խողովակին ծախքէն զատ։ Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան բարեխնամօր 50 ոսկի խոստացեր է ի մասնակցութիւն ծախքին, և Ցարութիւն էֆ. կ'յուսայ ուրիշ նուէրներ ալ հաւաքելով, Ազգ. Հիւանդանոցին վայելել տալ իր անոյշ ջուրն, որուն երկար տարիներէ ի վեր իրաւունք ունէր, բայց զրկուած կ'մնար՝ ճամբուն չշինուելուն պատճառաւ։ Ահա՛ նոր բարերարութիւն մը որուն համար նոր շնորհակալութեան արժանի է արդի Հոգաբարձութիւնը։

—Վանայ կուսակալութեան օգնական Ցովհ. Ֆէրիտ էֆ. իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար արձակուրդով Պոլիս կուգայ։

—Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան Վանայ կարօտելոց համար իրեն ղրկած 220 ոսկիի գումար մը ուղղակի Վանայ Առաջնորդարանը ղրկեր է անցեալ շաբթուն։

—Հաճընէ գանգատ գրուեր է յԱզգ. Պատրիարքարան թէ տեղւոյն ամերիկացի Միսիոնարը թող չի տար Աւագ Շաբթուն մէջ հայ որբերուն մասնակցելու Հայ. Եկեղեցւոյ արարողութիւններուն, խոստովանելու եւ հաղորդուելու, և արդէն երբեք թոյլ տուած չէ որ հայ որբեր Հայ. Եկեղեցւոյ դաւանանքն ուսնին։ Միսիոնարն, յորմէ տեղեկութիւն ուզուած էր, պատասխաներ է թէ՝ երբ ինք դիմեց տեղւոյն վարդապետին, սա պատասխանեց թէ ինք վստահութիւն ունի միսիոնարին քրիստոնէական զգացումներուն վրայ, և կ'թողու որ իր յարմար դատած կրօնական ուսմունքն տայ։ Պատրիարքարանն իրաւամբ կ'կասկածի թէ թիւրիմացութիւն մը կայ գործին մէջ։ Բայց մինչև իսկ եթէ վարդապետն այնպիսի անհաւանական պատասխան մը տուած ըլլար, անշուշտ ատիկայ պատճառ մը չէր տղաքն Աւագ Շաբթուն զրկելու իրենց հոգեւոր սնունդէն իբրև Հայ. Եկեղեցւոյ զաւակներ։

—Շր. երեկոյ Ս. Պատրիարք Հայրը Մայր-Եկեղեցւոյ արարողութեանց ներկայ գտնուելէ և Պատրիարքարանի մէջ գիշերելէ վերջ, կիրակի առաւօտ՝ տօն Ցարութեան, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և օրուան տօնին վրայ գեղեցիկ և ազդու քարոզ մը խօսեցաւ։ Ցաւարտ արարողութեանց Ս. Պատրիարքն զգեստաւորեալ Պատրիարքարան եկաւ եւ տօնօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց։ Ապա սկսաւ շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունիլ։ Ս. Զատկի Բ. օրը շնորհաւորական այցելութեան եկան Պատրիարքարան Մայր եկեղեցւոյ և մօտակայ թաղի Թաղ. Խորհուրդներն, Հոգաբարձութիւններն, Աղքատախնամ Ընկերութիւնն ու դպրաց դասք եւ ապա Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Պարսից դեսպանատան թարգմանններն և Պարսից դեսպանին՝ Ցովհաննէս խանի հետ, ինչպէս նաև Մելքիթներու եպիսկոպոս Հուրի Հաննա, Մխ. կաթոլիկ առաջնորդ Ձնտոեան Եպիսկ., վարդապետի մ'ընկերակցութեամբ։ Երէկ՝ Զատկի Բ. օր այցելութիւն տուին աւստրիական դեսպանատան թարգմանն եւ անգլիական Գ. թարգմանը. Ասորւոց եպիսկոպոսը, ևն։

—Ս. Զատկի առթիւ Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցետոմսեր ղրկած էին Ոստիկանութեան և Արդարութեան ու Կրօն. գործոց Բարձր. Նախարարները, Պապական Նուիրակ Տ. Պօնէթթի, գերմանական, սերպիական և ռումանական դեսպանները, Բարձր. Ցարութիւն փաշա Տատեան, Կայս. անձնական Գանձուն Նախարար Սաքըզ Ցովհաննէս էֆ. և Սամանճեան Գաբրիէլ էֆ.։

—Պարտիզակէ մեզ կ'գրեն Ապրիլ 16 թուով.— «Աւագ Գշ. և Դշ. տեղւոյս Որբանոցին մէջ հրապարակային քննութիւնք կատարուեցան ի ներկայութեան յատկապէս հրաւիրեալ անձերու։ Որբերը քննուեցան հետեւեալ դասերու մէջ.— Հայերէն, թուրքերէն, անգլիերէն, ֆրանսերէն, թուաբանութիւն, իրագիտութիւն, պատմութիւն և աշխարհագրութիւն։ Քննիչ մասնախումբը մեծ ուրախութիւն եւ գոհունակութիւն յայտնեց որբերուն, մանաւանդ բարձրագոյն կարգին ըրած յառաջդիմութեան համար։

«—Աւագ Եշ. առաւօտ բոլոր որբեր եկեղեցի գացին նախաճաշ չըրած. խոստովանուեցան և հաղորդուեցան նոյն օր։ Կ'հաւատանք թէ ժողովուրդին ականջին շատ քաղցր հնչեց «Տարածեալ» շարականը, զոր քաղցրաձայն ու միաբերան երգեցին հայ որբերն, Հայ. Եկեղեցւոյ նուիրական կամարներուն տակ։

«—Որբանոցն, իր ուսման ծրագրին համեմատ, նախակրթական վարժարան մ'է։ Այս տարի պիտի ունենայ առաջին ընթացաւարտ կարգն, որ կ'բաղկանայ 9 որբերէ։»

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆ, Մայիս 1.—Սերակուտական Ֆրայ, Նիւ-Եօրքի վաճառականաց հացկերոյթի մը մէջ բանախօսելով, ըսաւ թէ Մ. Նահանգաց առեւտրական ամէնէն վտանգաւոր և յամառ հակառակորդն է Գերմանիա, որուն սակայն Ամերիկացիք կ'յուսան յաղթել։

—Նախագահ Մաքինլի մասնաւոր նամակներ ղրկեց կառավարիչներուն այն հարաւային նահանգաց ուր վերջերս գործադրուեցաւ Լինչի օրէնքն և ուր իրարանցումը կ'շարունակէ։ Նախագահը կ'խնդրէ կառավարիչներէն որ վերջ տան այս խժդժութեանց։ Սպիտակամորթք կ'շարունակեն հալածել սեւամորթներն և որոց չուներ կ'արձակեն անոնց ետեւէն, որպէս զի պաշտօնաղներն երեւան հլնեն։

—Մանիլայէ կ'հեռագրուի թէ Ակինալտօ կ'ուզէ անձնատուր ըլլալ պայմանաւ որ Փիլիպպեանք անկախ հռչակուին և ամերիկեան թեւարկութեան ներքև դրուին։

—Զօր. Օթիս Մանիլայէ կ'հեռագրէ թէ ապստամբք երեք շաբթուան զինադադար խնդրեցին։ Զօրավարը մերժեց այս խնդիր, բայց խոստացաւ ընդհ. ներում շնորհել եթէ Փիլիպպեանք անձնատուր ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Այս ամառ, Գերմ. շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի Եանկ-Չէ Քիանկի վրայ, Շանկայի և Հան Քէուի միջև։

ՓԱՐԻԶ.— Մայիս 1ի օրն ամենուրեք խաղաղ անցաւ։ Պելժիոյ մէջ ալ ո և է դէպք տեղի ունեցած չէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Բացորոշապէս կ'հերքուի քանի մը օրաթերթերուն հրատարակած տեղեկութիւնը թէ Բարիզի Գերման դեսպան Միւնսդէր կոմս Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարին ծանուցագիր մը տուած է Ֆիկարոյի հրատարակած վաւերաթուղթերուն համար։

ԿԱՐԴԱԼ Դ. երեսի Մէրճանօֆ վաճառատան Ազդը։

ԿՆԿԱՆ ԵՒ ԵՐԻԿ ՄԱՐԴՈՒ հովանոցներու և գաւազաններու ճոխ հաւաքածոյ մը, և հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար սև և գունաւոր ընտիր կերպասներ, զուտ կամ բրդախառն մետաքսէ։ Պէտք ունեցողներէն կ'խնդրէ, մէկ մ'իրեն դիմել, Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Մխիթար Հայկազն։ 10—3

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25 14
Ամէնէն բարձր գին	»	25 14½
Ամէնէն վար գին	»	25 13½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123 ¾
Ամէնէն բարձր գին	»	123 ¾
Ամէնէն վար գին	»	123 50

ԲԱՑՈՒՄ 20 Ապրիլ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. Գ. Կ.		25 20
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	126 ⅞
Ռէժի	Օ. Ո.	— —
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	— —
Օսմանիյէ	»	— —
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.	Օ. Ո.	6 20
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	4 21
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո.	4 08
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	660 —
» Ժուխանէ	»	200 —
» պարտաթ.	»	502 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	295 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	471 50

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	— 85
« » ութ օրուան	»	2 —
Ռումէլի Երկթղ. »	Ֆր.	— —
» մէկ ամսուան »		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 Փրանքնոց	ղրշ.	87 14
Անգլիական ոսկի	»	109 38
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 05
Քրիմից	»	51 06
Մէթալիք	»	95 10
Ռուպլ Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 58

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 22
Բարիզ 3 »	Ֆր.	23 02½
Ֆիօրին ժանտա	»	10 90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	47 —
» » » Գ.	»	27 12
» » » Դ.) բաց.	»	23 —
) գոց.	»	22 93
Փոխառութիւն Գասսապա	»	84 —
» Օսմ. 3½%	»	100 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 06
Այտընի երկաթուղի	»	11 50
Եգիպտական միացեալ	»	109 37
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110 43
Հէլլենական 5%	»	44 25
Մոնոպոլ Հէլլենական 4%	»	50 25
Թանթ » 4%	»	37 —
Պուլկ. Փոխառ. 6% 1888	»	95 63
» նոր » 6% 1892	»	95 —
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 42½
Դրամազեղչ	»	3 —

ՊԵՐԼԻՆ, 1 Մայիս

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		100 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	125 90
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	99 75
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 31½

ՓԱՐԻԶ, 1 Մայիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	ղրշ.	22 90
) գոց.	»	23 05
» » Բ.	»	47 87
» » » Գ.	»	27 70
Օսմանիյէ	»	413 50
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	129 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	590 —
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	102 22
Քրէտի Լիոնէ	»	969 —
Պանք տը Բառի	»	1150 —
Իտալական Ռանթ	»	95 70
Սպանիական արտաքին	Ա. Ո.	60 15
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 19½
Դրամազեղչ	»	3 —

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Մայիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47 87
» Լոնտոնի վրայ	»	120 65
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	64 —
Օսմ. Ռէժի	»	132 —

ՇԵՐԱՄԱԲՈՅԾՆԵՐՈՒՆ ԱՉՔԸ ԼՈՅՍ

J. D. Loverdo. Le ver à soie. Son élevage.—Son cocon.

Այս օգտաշատ գործ, որ լոյս տեսաւ մօտերս Բարիզի մէջ, հասած է Պոլիս, և կ'գտնուի Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 12 Ա. Պիպէռճեանի քով, և կ'ծախուի 15 ղրշ.ի։ 10—3

ԻԼԱՆ

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԻԱ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Ֆէսխանէի Ամիրէ իլէ Գարամուրսալ Փապրիգասը մամուլաթընըն նումունէսի մաճիւզ ճինսինտէն նէգաբէթ խաւէժէ վէ սօնտըլարը իչին 26 թագրիմ րանթալօն վէ սէթրի իլէ 9 ատէտ գարմըթըն պիլ մինագասա իճրալ իթթիրիլէճէկի վէ թարիխը իլանտէն իթիպարէն չէհրը հալը րուզմինին նիհայեթինէ գատար պէհէր կիւն մինագասայա տէվամ իլէ մայըս իպթիտասընտա թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթ իլէ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղը հիճէթլէ էլպիսէի մէզքիւրէնին պիլ իխալ իթասընա թալիպ օլանլարըն մէզքիւր նումունէլէրի կէօրմէք վէ միւնագասայա տուխուլ էյլէմէք իւզրէ թէօգրիպէ աչէլէրինի թիճարէթ վէ նաֆիա նէզարէթի ճէլիլէսինտէ միւթէշէքքիլ գօմիսիօնա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 3—2

15 Նիսան 315

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԻՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,558 989
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 2,927,988

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՑՈՒՐԸՆՍ

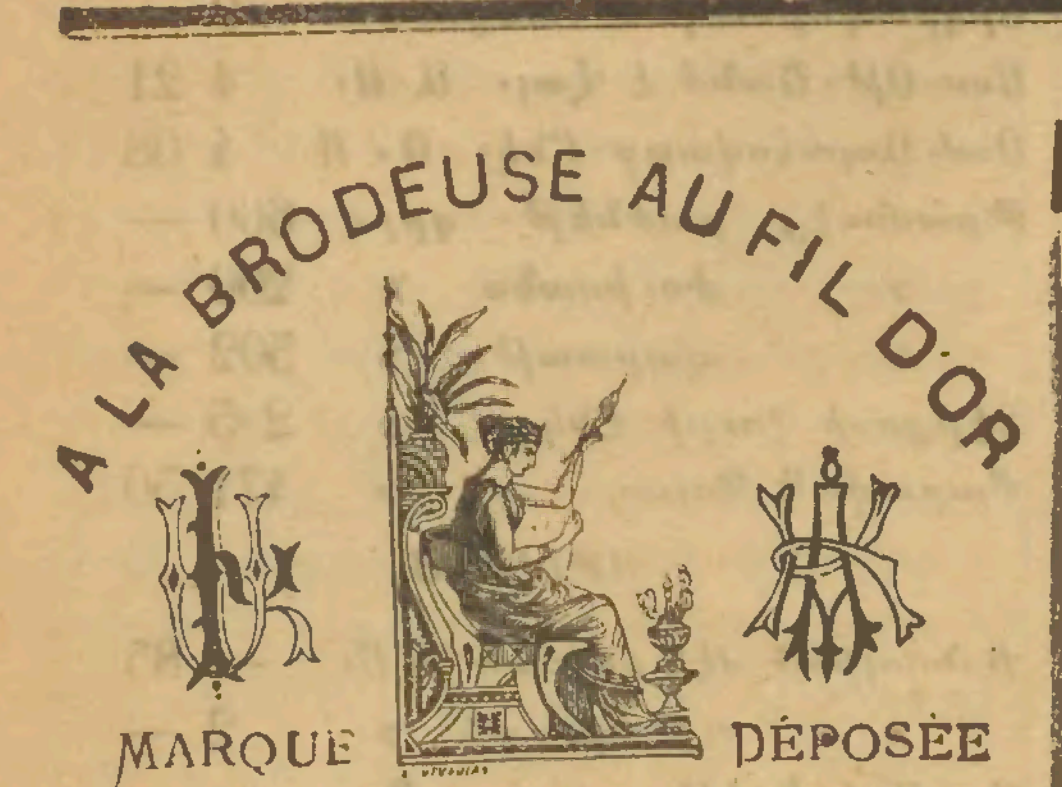
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,125,558
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 1,095,873

Ընկերութիւնք իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'առաջարկեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագոյն առկերով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց առկերը, բաղդատաբար այն շռայլական ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոյ մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն առատութեամբ.—Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած փոխանի 31 000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
'ՄԱՐԻԹԱՅՄ'

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ չոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

FONDÉE EN 1888

Ա ԼԱ ՊՌՕՏԷՕԶ Օ ՖԻԼ Տ'ՕՌ
Վաճառատուն ոսկի թելով ասեղնագործութեան և արդուզարդի յարաբերեալ նիւթոց
ՀԻՄՆԵՑԱՒ 1888
ԱՐԹԱՔԻ Ա. ԽՈՒՄԱՐԵԱՆ
(ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ)
Կ. Պոլիս, Մեծ-Շուկայ, Գալբագճըլար, Նուրը Օսմանի Թիւ 11 և Եուշէ խան Թիւ 10

Այս վաճառատան մէջ կ'գտնուին Ֆրանսայէ բերուած ասեղնագործութեան և արդուզարդի նիւթեր, սրմայ կլապտան, փուլ, թրթռ, ճարոնակա ոսկեթել, գործոնէ, D. M. C. նիշով լուացքի համար մետաքսներ և գօթոններ գոյնզգոյն եւ գործոն, փիւսկիլ, Ալճէրիայի և Փլօշ մետաքս, բուրդեր, էդամին և պարզ գանըվաներ, ստամբաներ. Ֆրանսական ընտիր հատեզէններ են, որք կ'վաճառուին մեծ և փոքր քանակութեամբ. Կ'գտնուին նաև ոթլաղ և թաւիշ, եւ ասոնց վրայ բանուած ամէն տեսակ նրբաճաշակ ձեռագործներ ի պատրաստի. Վաճառատունս կ'ստանձնէ նաև հարսանեաց օժիտի վերաբերեալ ամէն տեսակ ասեղնագործական յանձնարարութիւններ նրբութեամբ եւ խնամով պատրաստելու պայմանաւ. Ազգային վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ. Ունի նաև իր մասնաւոր գծագրիչն ի դիւրութիւն յարգոյ յաճախորդաց.

ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ
ԱՆՔՆՈՒԹԵՆԷ ՏԱՌԱՊՈՂՆԵՐ

Անքնութիւնը ճշմարիտ հիւանդութիւն մ'է. Առողջ մարդն, ինչպէս կ'ուտէ, կը խմէ, նոյնպէս ալ պէտք է որ կանոնաւոր քնանայ. Ապա թէ ոչ հիւանդ է. Դարմանի կը կարօտի. Անքնութիւնը ջղային հիւանդութեան մը հետեւանքն է. Եթէ չդարմանուի, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենայ. ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ Եւրոպիոյ առաջնակարգ բժիշկներու ձեռքով հազարաւոր հիւանդներու վրայ փորձուած և հաստատուած է որ ջիղերն հանդարտեցնելու և քունը կանոնաւորելու միակ դարմանն է. ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿԸ վտանգաւոր նիւթ չի պարունակեր. Կատարեալ վստահութեամբ կարելի է գործածել, տղոց կապուտ հազը բուժելու անմիջական դարմանն է. Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառաց դեղարաններուն մէջ. 26—15

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70 339,912

Ընկերութիւնս ՓՈՒԱՏԱՐԶ ԽՐԱՇԻՒԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ, առանց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր առկագիններով.
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պօհչէ-Գափու, Անանիասի խան, 20, 21, 22

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
Կ. Պոլիս Սուլթան-Համամ Հաճօբաշլը խան
Nº 20 ԱՆԲՐՋԻՆ ԳԻՆ Nº 20

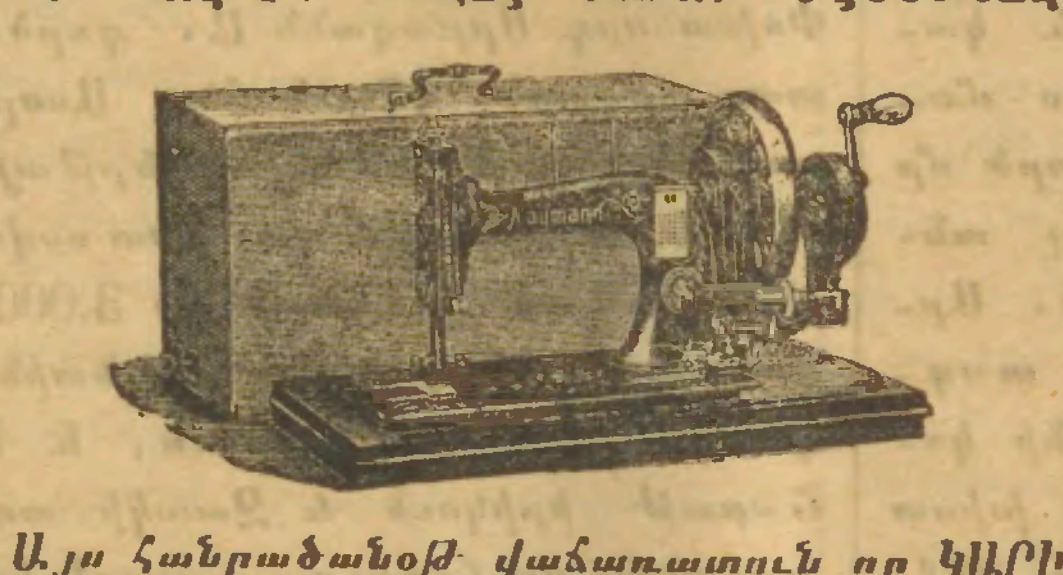

Եթէ կուզէք գնել աժան, տոկուն և ձեւաւոր հագուստներ, միանգամ այցելեցէք [ԼՈՒՍԻՆ] վաճառատունս, ուր պիտի տեսնէք թէ օտար եւ բնիկ ոչ մէկ վաճառատուն կարող է մրցիլ մեզ հետ, եւ զայս կրնան հաստատել մեզ այցելող յարգոյ յաճախորդք.

Վաճառատունս ներկայ եղանակիս համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս եւ մեր վարպետ ձեւագետին ձեռամբ չափու վրայ խիստ ընտիր եւ տոկուն տարազներէ հանդերձեղէնք, սմօքէն, ֆռաք են. կ'պատրաստուին. Եթէ պատրաստուած հագուստները ճաշակներնուն յարմար չըլլան՝ սիրով ետ պիտի ընդունուին. այս մեծ առաւելութենէն կրնան հասկնալ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ շինուած քններու վրայ կը ծախուին, բատ կարի ամենաչափաւոր գներով, այսպէս վարելով ամէն մրցումէ մի անգամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսամ որ ամէն այցելողք գոհ պիտի մնան. 100—71

ՏԻԳ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Մորթի, ափրոդիտեան և երկսեռ ծննդամիզական ախտերու. կ'գտնուի, ամէն օր Բերա, Մեծ Բարմագ գարու Nº 10 իր տունն, և ուրբաթ օրերն աղքատները ձրի կ'դարմանէ. Կիրակի և Ուրբաթէն զատ, ամէն օր կէս օրէ վերջ կ'գտնուի Բիւչիւքեան էֆ.ի դեղարանը, Պոլիս, Կամուրջին դէմ Թիւ 71. 50—49

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ՄԵՐՃԱՆՈՖ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ ՄԷՑՏԱՆՃԸ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 54—56

EM. J. MERTZANOFF CONSTANTINOPLE

Այս հանրածանօթ վաճառատունն որ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐն առաջին անգամ ինք ներմուծած է Օսմ. երկիրները, ցաւօք սրտի կ'ծանուցանէ հասարակութեան թէ, մայրաքաղաքիս եւ գաւառներու մէջ կարի մեքենայ ծախող ուրիշ վաճառատուններ, մասնաճիւղեր բանալով, վճարման դիւրութիւններ ընծայելով եւ այլ խաբուսիկ միջոցներով կ'խաբեն խեղճ ընտանիքներն ու աղքատ արհեստաւորներն և մարդասիրութեան պատրուակին տակ, իրենց կարի մեքենաները կ'ծախեն անոնց կրկնապատիկ գինով, այսինքն մէկ ոսկիին տեղ երկուք առնելով. Մէրձանոֆ վաճառատունն այս խարէութիւններուն վերջ տալու և ժողովրդեան ամեն դասակարգին օգտակար ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակով, ամէնէն գործածական մեքենաներուն գները կ'հրատարակէ ի ստորեւ որպէս զի հասարակութիւնը չխաբուի այլ եւս եւ մէկի տեղ երկուք չվճարէ կարի մեքենաներու համար.

ՆԱՈՒՄԱՆ. Սաքսոնիա. կլոր մաքոքով. ոտնակովը մէկտեղ	լիրա օսմ.	3½
» » զսպանակաւոր(եայլը) մաքոքով. ոտնակովը	» »	3
ՍԹԱՐ, անգլ. » » »	» »	2½
ՎԻՔԹՈՐԻԱ » » »	» »	2¼
ՍԻՆԿԸՐ Ամերիկեան, Նիւ Եորք, V.S. կլոր մաքոքով. ոտնակովը	» »	3
» » զսպանակաւոր (եայլը) »	» »	2¼
» անգլիական » » բաթէնթաւ	» »	2¼
» գերմանական » » ոտնակով	» »	2

Ոտքերուն համար այս գիներէն դուրս մէկ օսմ. ոսկի պէտք է վճարել, իսկ Նաուման մեքենային ոտքին համար մէկ եւ մէկ քառորդ ոսկի.

ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ և ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ համար ՃՕՆՍԸՆ մեքենայ կլոր մաքոքով գին 6 ու կէս ոսկի օսմանեան.

Մէրձանոֆ վաճառատունն իր ծախած Նաուման Սաքսոնիա կարի մեքենաներու նորոգութիւնը տասը՝ իսկ միացածներունը հինգ տարի ՁՐԻԱԲԱՐ կատարել կ'ստանձնէ յատուկ մուրհակով. Բայց ի Նաումանէ միւս բոլոր մեքենաները թէեւ ... պէտք է գտնուի վերև նշանակուած կլոր մասնանիշը. Անգլիական ընտիր վէլօսիբէթներ, երկանիւ և օգով լեցուած լաստիկներով. գին 15 ոսկի. Տղայոց յատուկ եռանիւ վէլօսիբէթներ.

ՕՄԵՆԱ ժամացոյցներն, որոց ճշտութիւնն ու կատարելութիւնն հանրահռչակ է, մի միայն Մէրձանոֆ վաճառատան մէջ կ'ծախուին այլ և այլ գիներով. Նոյնպէս ձեթ, ասեղ, եբեղ և ուրիշ ժամացոյցներու ձրի հաւաքածոյ մը միշտ կ'գտնուի հոս. 12—5

ՀՐԱՇԱԼԻ ԲՈՒԺՈՒՄ ՄԸ

Հիւանդութիւն մը կայ որ խիստ յամառ է եւ սոսկալի տանջանքներու կը մատնէ հիւանդը, անկարող դարձնելով զայն տեղէն իսկ շարժելու. Տանջանքն աւելի զգալի կ'ըլլայ այս հիւանդութեան մէջ, անոր համար որ ուղեղը դատելու կարողութիւնը չկորսնցներ եւ անկողնին մէջ քամուած կը մնայ մշտկուելէ յուսահատած.

Այս հիւանդութիւնը ԿԱԹՈՒԱԾՆ է, զոր բուժելու համար թէեւ կան մէկ քանի դեղեր, բայց ամենէն աւելի ազդեցիկը հրաշալին եւ արդիւնաւորն մէկ հատ մ'է, Տօքթ. Լավիլի պատրաստած ԼԻՔԷՕՌ ԼԱՎԻԼը.

Մեր առջեւ ունինք նամակներն երկու կաթուածահարներու, որոնց մին տասնըչորս իսկ միւսը քսան տարիներէ ի վեր տառապելով այս ախտէն, անկարող դարձած էին շարժելու իրենց անդամներն. այնչափ ուռած էին անոնց յօդուածներն ու կը ցաւէին. եւ անկողնի կամ թիկնաթոռի մէջ անցուցած էին իրենց ամբողջ կեանքը.

Գործածելով այս սքանչելի դեղն, երկու հիւանդներն ալ բժշկուեր են եւ քիչ ժամանակի մէջ՝ նախ անթացուպերով ու յետոյ գաւազանով պտոյտներ ըրեր են իրենց պարտէզին մէջ. եւ ամենէն վերջ կատարելապէս բժշկուելով առանց ո'եւէ նեցուկի սկսեր են արձակ համարձակ քալել. Եւ հիմայ մասնաւոր նամակներով իրենց երախտագիտութիւնը կը յայտնեն ԼԻՔԷՕՌ ԼԱՎԻԼի հեղինակին.

Ամբողջ կաթուածահարներն արդէն կ'օրհնեն Տօքթ. Լավիլի անունն իբրեւ մարդկային ազգին անմոռանալի բարերար մը.

Լիքէօռ Լավիլը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները.

NOUVEAUTÉS
PARISIENNES

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՐԻԶԻ
ԳԱԼՓՕՊՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
345 ՄԵԾ ՊՈՂՈՏԱՅ ԲԵՐԱՅԻ 345

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ՆՈՐ ԱՊՐԱՆԱՑ

Ամրան եղանակին ամէնէն գեղեցիկ նորաձեւութիւնները, շատ աժան գնով. Շրջազգեստի մետաքսեղէնք, չափաւոր գներով. Բրդէ կերպասներ՝ նորաձեւք եղանակին, շատ վար գներով. Բարիզեան պատրաստ հանդերձեղէնք, Տիկնանց համար, բոլորովին նոր, որք կ'ծախուին շատ շահաւոր գներով. Իր գնումները շատ աժան ընել ուզող հասարակութեան փափաքանաց գոհացում տալու համար, Գալփօբուլօ եղբարք իրենց ապրանաց շատ աժան գներ որոշած են. Առիթը մի' փախցնէք. 30—11
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլ և Միջերկրականի Գիծ—Բեռնաշոգենաւեր

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ամասիա	3500	Թիպա	2500
Ռամնէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէրգիս	2500
Անիւտա	3000	Բերա	2250
[illegible]	3000	Օւիգի	2250
Անօբիա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	2550	Գառնըջենի	1500
Զաբրա	2750	Կիլիճ	1500

«Թիպա» շոգ. Նաւ. Պրասին ամսոյս դէպ ի 20ին Լիվըրբուլէն հոս կ'հասնի ընդհանուր վաճառքով.
Դիմել առ Ժ. Վ ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրբուլ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան 7 մէճտ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10. Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բայց ի Բոսթ Լոքալէ.

Իդիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ և տպագրութիւնք ետ չեն դարձուիր.

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ "ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ" ՕՐԱԳՐԻՆ
Կ. Պոլիս, Nº 23, 25, Պապը Ալի ճատտէ

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (199)

ՔԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ
ՎԷՊ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Ասոր նման բազմաթիւ նամակներ իրարու կ'յաջորդէին և միլիոնատէրին սրտին մէջ կ'հրահրէին ախտը հայրենադարձութեան: Սակայն միւս կողմէ Շիսօն վաճառատան սաստաւոր գործառնութիւնը կար որուն առջեւ պէտք է խոնարհէր ամէն նկատում: Արդարեւ թէ վաճառատան և թէ գործարանին մէջ, ամէն ճիւղ կարող ձեռքերու յանձնուած էր և ընթացիկ գործերը նախանձելի կանոնաւորութեամբ կ'շարունակուէին. բայց ինչ ալ որ ըլլար, Մրայօնեանի աչքը միշտ ետին էր և աններելի պարտազանցութիւն կ'սեպէր այնչափ ժամանակ գործին գլուխէն հեռանալէ վերջ, երկու երեք ամիս եւս Փոքր Ասիոյ մէջ դեգերելը.

Ուստի միլիոնատէրն ամբողջ կարօտը իր մէջ ամփոփելով, ակամայ՝ հրաժարեցաւ ծննդավայրն այցելելու գաղափարէն և գրեց հօրը որ մայրն ու քոյրը հետն առած՝ առաջին առթիւ Պոլիս գայ. իսկ ինք՝ ամուսինն աներոջը տունը ձգելով, Բարիզ վերադարձաւ.

Վարդենի սոսկալի դառնութիւն մը զգաց իր չուրջ, ամուսնոյն բացակայութիւնը տեսնելով. Ոչ ծնողքը, ոչ ընտանիքն և ոչ ալ սիրած քոյրերը չէին կրնար փոխարինել միլիոնատէրին պակասը. Մանկամարդ հարսը լալու տենչ կ'զգար շարունակ և եթէ ընտանիքին անդամներէն չամչնար, սենեակն առանձնանալով պիտի արտասուէր.

Առաջին հեռագիրը զոր ուղղած էր Մրայօնեան Բարիզ հասնելէ անմիջապէս վերջ, բաւական մխիթարեց դեռատի կինը և յետոյ անվերջ թղթակցութիւն մը սկսաւ երկու ամուսիններու միջեւ. Գառնակերտեանի միւս աղջիկներն ալ միացան իրենց քրոջ եւ ամէն օր նամակներու, ոտանաւորներու, ուղերձներու սաստաւոր ծրարներ կ'խմբագրէին ու կ'ղրկէին Բարիզ որոնց իւրաքանչիւրին թանկագին նուէրներով կը փոխարինէր միլիոնատէրն, ինքն ալ պարապ ժամերուն հակիրճ պատասխաններ գրելով նամակներուն.

Վերջապէս ամառուան մը բացակայութենէն ետք ամուսնոյն քով վերադարձաւ Մրայօնեան և սկսաւ շարունակել երջանիկ կեանքն որուն համար կ'քաշէր ապաքէն Բարիզ գտնուած միջոցին.

Իրիկուն մը երբ միլիոնատէրն ուրախ զուարթ կ'ճաշէր աներոջը բազմաթիւ ընտանեաց հետ, սեղանին վրայ հեռագիր մը ներկայացուց ծառան.

—Բացէք տեսնենք խէ՛ր է, ըսաւ Գառնակերտեան, Բարիզէ՞ն է արդեօք.

Մրայօնեան անմիջապէս պատռեց կարմիր թուղթն ու կարդալէ վերջ դէմ դեղին կտրեցաւ.

—Ի՞նչ կայ, կրկնեց աները, խէ՞ր է, ինչո՞ւ յուզուեցաք.

—Մերինները Պոլիս կուգան կոր եղեր.

—Իրա՞ւ, գոչեց Վարդենի անճառ ուրախութեամբ. պարոնտա՞ս.

—Այո՛ կեսուրդ ու տալդ ալ մէկ տեղ են.

—Ո՞վ ի՞նչ կ'ըսէք Սուրէն, ե՞րբ.

—Վաղը առտու իսկ մայրաքաղաքիս նաւահանգիստն են.

Իրարանցումն սկսաւ սեղանակիցներուն մէջ ու ճաշը գրեթէ բոլորովին խանգարուեցաւ.

Ալ այն գիշեր մինչեւ ուշ ժամանակ ամբողջ ընտանիքը մէկ տեղ ժողովուած՝ շարունակ վաղուան գալիք հիւրերուն վրայ կ'խօսէին. զանոնք պատուելու ծրագիրներ կ'կազմէին.

Փոկրիկ քենիները մանաւանդ՝ միլիոնատէրը չըջապատած

—Քեռայր վաղը հիւր պիտի գայ հա՛.

—Իրա՞ւ է քեռայր.

—Ես ալ դիմաւորելու պիտի երթամ.

—Ես ալ կ'երթամ. բնաւ ճամբորդ դիմաւորած չեմ շոգենաւին մէջ.

Խեղճ Մրայօնեան այս անակնկալ հեռագրէն տակնուվրայ եղած՝ թէեւ զգուանքներով կ'պատասխանէր քենիներուն, սակայն ուշադրութիւնը բնաւ վրան չէր գրեթէ.

Ի՞նչ վիճակի մէջ պիտի գտնէր արդեօք իրենները. ընկերութեան մէջ մտնելո՞ւ բաներ էին թէ, պիտի ամչնար զանոնք իբրեւ ծնողք ներկայացնելով. արդեօք բոլորովին ծերացած լմցա՞ծ էին.

Այս կարգի հարիւրաւոր հարցեր պաշարած էին միլիոնատէրն որ թէեւ կ'խօսէր կ'խնդար, սակայն խելքը բնաւ վրան չէր.

Կէս գիշերէն վերջ, երբ ընտանիքին միւս անդամները պառկեցան, Տիկին Գառնակերտեան փեսին ու աղջկանն հետ առանձնանալով,

—Մրայօնեան էֆ. բան մը պիտի առաջարկեմ բայց չեմ գիտեր որ ինչպէս կուգայ ձեզ ըսաւ.

—Հրամեցէք Տիկին, պատասխանեց Սուրէն.

—Դուք էրիկ կնիկ իրարմէ զատուելու չունիք բնականաբար.

—Այո՛, պատասխանեցին երկու ամուսիններն ալ, չկրնալով մեկնութիւն տալ այս յառաջաբանին.

—Ես ալ ձեր մայրն եմ, յարեց տանտիկինը, հետեւաբար անտեղութիւն չեմ տեսներ արձակ համարձակ խօսելուն մէջ. Խնամիները վաղը առտու պիտի գան. ամէն քաղաք իր հագուստը, սովորութիւններն ու ձեւերն ունի, բնականաբար մեր հիւրերն ալ բոլորովին անտեղեակ Պոլսոյ կեանքին՝ իրենց տեղական հագուստներով պիտի մտնեն մայրաքաղաքս.

Մրայօնեան բոլորովին զոքանչին նուիրուած՝ մեծ ուշադրութեամբ կ'ունկնդրէր անոր խօսքերուն. Տիկին նեկտար շարունակելով,

—Արդարեւ մեզ համար նուիրական են մեր փեսին ծնողքն, ինչ հագուստով և ձեւով ալ ըլլան, ըսաւ, սակայն հասարակաց կարծիք մը կայ որուն առջեւ խոհեմութիւն է քիչ մը գլուխ ծռել.

—Համամիտ եմ, ըսաւ միլիոնատէրը, վերջին ծայր գոհ մնալով զոքանչին հեռատեսութենէն.

—Ուրեմն առաւօտուն մէկ մէկ ձեռք յարմար լաթ տանինք մեր հետ շոգենաւ և վայելչապէս հագուեցնելէ վերջ միայն դուրս հանենք հիւրերը.

—Ո՛հ մայր, յարեց Վարդենի, ի՞նչ բաներ ալ կ'խորհիս, չհաւնողը պզտի աչքիկը թող տայ.

—Անանկ չէ զաւակս, դուն ճահիլ ես, կեսրոջդ, ազգականներուդ վրայ կ'ուրախանաս. Բայց ուրիշ նախանձողներ մասի վրայ պլլելու բան կ'փնտռեն.

—Ձէ՛ Վարդենի միջամտեց, Մրայօնեան, դիտողութիւն մ'ըներ, շատ արդարացի է, ինչ որ նկատել կուտայ մայրդ.

Այսպէս բաւական խորհելէ վերջ պառկեցան. բայց միլիոնատէրը չի կրցաւ մինչեւ ի լոյս աչք գոցել, այնչափ յուզուած էր.

Առտուն կանուխ ամէնքն ալ արթնցան ու տանտիրուհին Վարդենիի օգնութեամբ Մրայօնեանի մօրն ու քրոջ համար մէկ մէկ ձեռք յարմար զգեստ պատրաստեց. Միլիոնատէրն ալ դուրս ելլելով առաջին հանդիպած հանդերձավաճառէն ձեռք մը հագուստ գնեց հօրը համար և այս պակասը լրացաւ.

Արդար Գառնակերտեան զաւկին Տիգրանի և Պառուեան ամուսիններուն ալ ծանուցած ըլլալով Մրայօնեանի ծնողաց գալուստն, անոնք ալ ընտանեօք փութացին եկան և կէս ժամ վերջ ամէնքը մեկէն եօթը ութը փառաւոր կառքերու մէջ նստած՝ սկսան դէպի կամուրջ յառաջանալ նորեկ հիւրերը դիմաւորելու համար.

Միլիոնատէրը բոլորովին սմքած՝ բերան չէր բանար կառքին մէջ. հազիւ կէս ժամուան հեռաւորութիւն մը կ'բաժնէր զինք ծնողացմէն.

Ուրիշներ կ'խօսէին, կ'խնդային, հեռուէն կատակներ կուղղէին իրեն, որոնց կեղծ զուարթութեամբ պատասխանելով հանդերձ, չէր կրնար ազատիլ զինք պաշարող խոհերէն.

Քսան տարուան բաժանումէ մը վերջ, հիմայ պիտի միանար իրեններուն.

Աստուած իմ, ի՞նչ վսեմ վայրկեան.

Յուզումն և ուրախութիւնը զոր միլիոնատէրը կ'զգար ճամբան, լուրջ տժգունութիւն մը տուած էին անոր սիրուն դէմքին, լալու, առանձնանալու, լսելու տպաւորութիւններ յաջորդաբար կ'կարդար Վարդենի ամուսնոյն դէմքին վրայ. Երիտասարդ դրամատէրն երբեք այս աստիճան հոգեկան յուզման չէր ենթարկուած ո'եւէ առթիւ. Նոյն իսկ Վարդենի այնչափ չէր կրցած յուզել զայն իր սիրովը.

Շար.